

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Treking na Novém Zélandu jako turistický fenomén

Bakalářská práce

Autor: Karolína Janoušková
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Mgr. Miloslava Černá, Ph.D.

Hradec Králové

duben 2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 25.4.2016

.....
Karolína Janoušková

Poděkování:

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Miloslavě Černé, Ph.D. za metodické vedení a cenné rady, které mi poskytla. Zároveň bych chtěla poděkovat všem, kteří mi pomohli vyplněním dotazníků a poskytnutím rozhovoru, a v neposlední řadě děkuji všem ostatním, kteří mi svými nápady a podporou dopomohli k sepsání této práce.

Anotace

Tato bakalářská práce zkoumá prostředí trekingu na Novém Zélandu s bližším zaměřením na jeho správu. V teoretické části jsou popsány pojmy jako destinační management nebo turistika, které jsou považovány za důležitá východiska pro pochopení dané problematiky. V praktické části je charakterizována destinace Nový Zéland a správa chráněných území a treků, včetně analýzy nabídky trekingu v této destinaci jako produktu českých cestovních kanceláří. Součástí vlastního průzkumu je dotazník, který má za cíl zjistit povědomí a zájem o treking na Novém Zélandu. Na základě zjištěných dat je vytvořen návrh treku, který by mohl být využit jako inspirace pro rozšíření nabídky cestovních kanceláří. V závěru práce jsou uvedena doporučení reagující na poznatky získané během vlastního průzkumu.

Klíčová slova: treking, Nový Zéland, pěší turistika, cestovní ruch, destinační management, Department of Conservation

Annotation

Title: Trekking in New Zealand as a Tourist Phenomenon

This Bachelor Thesis deals with trekking in New Zealand with a closer focus on its management. Key terms like destination management and hiking are described in the theoretical part; they are considered to be starting-points for understanding the issue. The practical part encompasses following areas: main characteristics of New Zealand as tourism destination, an insight into the management of protected areas with the net of maintained treks and the analysis of the current offer of treks in this destination as a product of Czech travel agencies. Own survey was conducted via a questionnaire that aims to determine the awareness and interest in trekking in New Zealand. Based on the gathered data a draft of a trek was designed which might be used as an inspiration to enlarge the offer of travel agencies in this specific tourism segment. In conclusion, recommendations are made reflecting findings gained during the survey.

Key words: trekking, New Zealand, hiking, tourism, destination management, Department of Conservation

Obsah

1	ÚVOD	1
1.1	Cíl práce	2
2	TEORETICKÁ VÝCHODISKA	3
2.1	Destinační management	3
2.1.1	Marketing destinace cestovního ruchu	5
2.1.2	Management cestovního ruchu v chráněných územích	6
2.2	Turistika	7
2.2.1	Stručná historie turistiky	8
2.2.2	Význam turistiky	9
2.2.3	Složky turistiky	11
2.2.4	Dělení turistiky	11
2.2.5	Treking	12
2.2.5.1	Definice a vymezení pojmu	12
2.2.5.2	Způsoby trekingu	14
2.3	Geopsychologie	16
3	METODIKA ZPRACOVÁNÍ	18
4	PRAKTICKÁ ČÁST	20
4.1	Charakteristika turistické destinace Nový Zéland	21
4.1.1	Přírodní předpoklady Nového Zélandu	21
4.1.1.1	Reliéf	21
4.1.1.2	Klima	22
4.1.1.3	Vodstvo	23
4.1.1.4	Fauna a flóra	24
4.2	Správa chráněných území a trekingu na Novém Zélandu	25
4.2.1	Department of Conservation	25

4.2.2	Ochrana přírody	27
4.2.2.1	Stručná historie ochrany přírody Nového Zélandu	28
4.2.2.2	Národní parky a další chráněná území.....	29
4.2.3	Treking na Novém Zélandu.....	30
4.2.3.1	Historie trekingu na Novém Zélandu	31
4.2.3.2	Druhy tras	33
4.2.4	Propagace turismu a pěší turistiky.....	38
4.3	Treking na Novém Zélandu v nabídce českých CK	40
4.4	Dotazníkové šetření.....	42
4.4.1	Skupina 1: studenti MCR.....	43
4.4.2	Skupina 2: pracující cestovatelé ve věku nad 40 let.....	51
4.4.3	Diskuse výsledků	53
4.5	Rozhovor	55
4.6	Vlastní návrh treku	57
5	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ	60
5.1	Dosažení stanovených cílů	60
6	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	62
7	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	64
7.1	Tištěné zdroje.....	64
7.2	Internetové zdroje.....	66
8	SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A ZKRATEK.....	71
8.1	Seznam tabulek.....	71
8.2	Seznam obrázků	71
8.3	Seznam grafů	71
8.4	Seznam zkratek	72
9	PŘÍLOHY	73

9.1	Příloha č. 1: Obrázková dokumentace	73
9.2	Příloha č. 2: Doplnující grafy	77
9.3	Příloha č. 3: Dotazník.....	79
9.4	Příloha č. 4: Rozhovor	83

1 ÚVOD

Cestovní ruch je jedním z nejrychleji rostoucích sektorů světové ekonomiky. Nejen že má zásluhu na zvyšování ekonomického blahobytu zemí, ale stává se i nedílnou součástí života stále větší části populace (UNWTO, 2015a). Cestování nabízí turistům netradiční zážitky, rozšiřování jejich obzorů, poznávání nových míst a kultur, ale může být vnímáno i jako únik z uspěchané doby a stereotypního života, a poskytovat tak cestovatelům možnost jakési vnitřní očisty. Tímto směrem se ubírají i nejnovější trendy cestovního ruchu pro rok 2016, které zmiňuje ve svém článku Fuggle (2015). Útěk od moderních technologií, všudypřítomného internetu a sociálních sítí, tak by mohl být charakterizován první z nich. Lidé chtějí jednoduše „vypnout“ a jen si naplno vychutnávat krásu okolního světa. S tím přímo souvisí i další trend - objevování nedotčených a unikátních míst. Dobrodružné prozkoumávání neznámých destinací a překonávání hranic své komfortní zóny při putování panenskou přírodou, to je velkou motivací cest turistů 21. století. Třetím důležitým trendem je enormní nárůst počtu mladých cestovatelů, hledajících neobyčejné zážitky a životní zkušenosti.

Je to právě trekking na Novém Zélandu, který je odpovědí na všechny zmíněné potřeby novodobých turistů. Dlouhé pěší túry čistou přírodou, na kterých nemusíte celé dny i týdny potkat nikoho než tuleně a další zástupce unikátní novozélandské fauny, nabízejí nejen mladým turistům nové rozměry cestování. Nový Zéland by ale nebyl tak populární destinací pro aktivní dovolené v přírodě, nebýt kvalitní správy chráněných území i nespočtu treků, které jimi prochází. Vždyť kolik jiných světových destinací se může chlubit tak hustou sítí turistických tras a téměř třetinou rozlohy území pod menším či větším stupněm ochrany, a přitom stále přístupným všem obdivovatelům rozmanitých přírodních krás? Za to vše vděčí Nový Zéland jediné organizaci Department of Conservation, díky jejíž činnosti je trekking v této zemi opravdových fenoménem.

1.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je analyzovat správu trekingu na Novém Zélandu a zjistit tak důvody, proč je treking jako specifická aktivita ve zkoumané destinaci tak populární mezi turisty z celého světa. Podcílem je zjistit, jak je treking v popisované destinaci zastoupen jako produkt v nabídce českých cestovních kanceláří. Druhým podcílem práce je vytvořit návrh vlastního treku, který by vycházel ze zjištění z realizovaného průzkumu a reagoval na poptávku českých zájemců o tuto specifickou náplň jejich dovolené.

Pro dosažení výše zmíněných cílů je nejprve nutné představit teoretická východiska, která pomohou čtenáři pochopit celkovou problematiku, jíž se tato práce zabývá. Po takto pojaté teoretické části bude popsána zvolená metodika vlastního průzkumu, díky které by mělo být dosaženo stanovených cílů a podcílů. Praktická část se již bude plně soustředit na destinaci Nový Zéland a jeho nabídku a zázemí trekingu jako specifické aktivity v rámci cestovního ruchu. Budou charakterizovány přírodní předpoklady, které jsou jedním z hlavních motivů cest turistů do dané destinace. Následně budou zmapovány jednotlivé prvky přímo související se správou novozélandského trekingu, aby tak mohlo dojít ke splnění hlavního cíle práce. Dále se bude text věnovat analýze nabídky této aktivity v dané destinaci jako produktu českých cestovních kanceláří.

V následující části praktického průzkumu bude čtenář seznámen s dotazníkovým šetřením, které napomůže k identifikování poptávky po produktu trekingu na Novém Zélandu mezi českými cestovateli z dvou vybraných vzorků populace. Zjištěná data budou doplněna o výpověď české studentky žijící v popisované destinaci. Na základě takto provedeného vlastního průzkumu bude navržen vlastní trek sloužící jako inspirace pro rozšíření portfolia nabídky českých CK. Na konci práce budou shrnuty výsledky, předloženy náměty k zamyšlení a doporučení pro další výzkum.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

V první části teoretických východisek zabývající se destinačním managementem jsou nejpřínosnějšími zdroji publikace od Andrey Holešinské (2007; 2012), *Marketingový management destinací* Moniky Palatkové (2011) a *Marketing cestovního ruchu* Dagmar Jakubíkové (2009). Byla využita i díla Vystoupila a kol. (2006) nebo Zelenky (2013). Pro druhou část věnující se turistice je stěžejní publikací *Turistika a sporty v přírodě* Jana Vyškovského a kol. (1997). Dalšími přínosnými zdroji, zpracujícími hlavně téma vysokohorské turistiky a trekingu, jsou díla Schraga (1997), Boštíkové (2004), Buličky (2005) či Jacksona a kol. (2008) a především článek *Co je to trekking, turistika?* Otakara Brandose (2010). K tématu přispěla i díla mnohých dalších autorů (např. Botlíková, 2010). Pro poslední kapitolu teoretických východisek je čerpáno převážně z děl *Geopsychologie a ekopsychologie v cestovním ruchu* Kateřiny Venclové a kol. (2015) a *Filosofické kinantropologie* Ivo Jirásk (2005). Další použité publikace jsou od autorů Štyrského a Šípka (2011). V celé práci je pak hojně využíván *Výkladový slovník cestovního ruchu* autorů Zelenky a Páskové (2012), který pomohl k definování některých pojmů vztahujících se k tomuto textu.

2.1 Destinační management

Destinační management je nástrojem významně přispívajícím k zefektivnění řízení nabídky a poptávky dané destinace, a tedy k její vyšší konkurenceschopnosti. Aby ale mohla organizace cestovního ruchu tuto specifickou formu klasického managementu správně a účinně využívat, je klíčové si nejprve uvědomit, co pro ni destinace představuje. Dva náhledy na destinaci předkládá ve své publikaci Holešinská (2007). Dle prvního pojetí je destinace pro organizaci územím, které jí vymezuje partnery spolupráce, tedy poskytovatele služeb cestovního ruchu působící v dané destinaci. Destinační společnost (organizace aplikující principy destinačního managementu) by měla koordinovat jejich aktivity a posilovat tak vzájemnou spolupráci. Z druhého úhlu pohledu je potřeba destinaci vnímat jako produkt cestovního ruchu, zahrnující jak primární nabídku (přírodní a kulturně-historický potenciál), tak nabídku sekundární (infrastruktura cestovního ruchu).

V tomto pojetí má klíčovou roli především marketing, díky kterému může daná organizace ovlivňovat poptávku po destinaci i její životní cyklus.

Jednu z možných definic destinačního managementu nabízí Zelenka a Pásková ve svém výkladovém slovníku (2012:106): „*Destinační management je systematická činnost spočívající v aplikaci souboru technik, nástrojů a opatření při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, marketingu, rozhodovacím procesu a regulaci cestovního ruchu v dané destinaci*“. Jak však podotýká Holešinská (2012), taková definice je poněkud nepřesná, jelikož při uplatnění destinačního managementu nedochází k regulaci cestovního ruchu, ale k jeho ovlivňování. Jmenovaná autorka tedy nabízí vlastní pojetí, podle kterého je management destinace vymezen tzv. principem 3K: jedná se o propracované systémové řízení zahrnující prvky **koordinace, kooperace a komunikace** mezi jednotlivými zainteresovanými subjekty cestovního ruchu (Holešinská, 2007).

Jak již bylo řečeno, objekt zájmu destinačního managementu je na rozdíl od managementu firmy poměrně rozsáhlý, což s sebou přináší jistá specifika, v některých případech spíše úskalí takového řízení. Holešinská (2012:50) je shrnuje do pěti bodů:

- **dvojitá funkce společnosti**
- **nejasné a špatně měřitelné cíle**
- **omezené možnosti vlivu**
- **velký vliv zájmových skupin**
- **legitimita**

První bod vychází ze skutečnosti, že management destinační společnosti není zodpovědný jen za chod vlastní organizace, ale i za celou destinaci. Z toho se odvíjí druhý bod - nejasné a špatně měřitelné cíle, neboť i ty jsou dvojí: cíle organizace a cíle destinace. Destinační společnost je většinou neziskovou organizací, a tudíž není jejím hlavním zájmem dosažení zisků, ale spokojenost návštěvníků s nabízenými službami. Zároveň však musí poskytovat „služby“ i svým členům. Zde

tedy nastává problém s měřitelností takových cílů. Destinační společnosti většinou využívají tzv. indikátorů úspěchu, jako je například počet návštěvníků nebo obsazenost lůžek, které jsou však často značně zkreslené a nezobrazují tedy skutečný stav. Následující specifikum poukazuje na omezenost vlivu destinační společnosti na jednotlivé poskytovatele služeb cestovního ruchu v destinaci. Ti jsou většinou samostatnými, nezávislými podniky, a tudíž nelze přímo ovlivňovat a určovat jejich jednání. Avšak jistého vlivu může destinační společnost dosáhnout na základě spolupráce, dobré komunikace a neméně důležité vzájemné důvěry. Tyto postupy jsou přínosné i při řešení dalšího úskalí - velkého vlivu zájmových skupin. Zájmy jednotlivých aktérů cestovního ruchu bývají často rozdílné až zcela protichůdné a úkolem destinační společnosti je koordinovat tyto zájmy a pokud možno dospět ke vzájemnému kompromisu. Posledním bodem je potřeba legitimacy, tedy přijetí destinační společnosti širokou veřejností a akceptace jejího postavení.

2.1.1 Marketing destinace cestovního ruchu

Klíčovým prvkem pro dosažení zvýšení poptávky po destinaci, a tudíž její konkurenceschopnosti, je marketing. Ekonomka Jakubíková (2009:38) definuje marketing destinace cestovního ruchu jednoduše jako „*proces sladování zdrojů destinace s potřebami trhu*“. Podle ní je tedy marketing zaměřen především na komunikaci mezi stranou nabídky a poptávky, na spolupráci aktérů územního rozvoje, orientaci na potřeby návštěvníků, vytvoření společné územní identity a aktivní podnikatelský přístup k rozvoji destinace. Poněkud šířeji pojímá marketing destinace Palatková (2011). Podle ní je sice destinační management do jisté míry východiskem pro marketing destinace, zároveň však nelze uvažovat o marketingu jen jako o náplni práce marketingového oddělení společnosti, ale o složce řízení, která by se měla projevovat v jednání a rozhodování všech zainteresovaných subjektů, a tedy prostoupit celou destinaci. O managementu destinace tedy hovoří jako o „*marketingovém řízení destinace (řízení destinace na principech marketingu)*“ (2011:19). Jak dále rozvádí, takové řízení se snaží o ovlivňování množství poptávky, jejího složení a distribuce (časové i prostorové). O dalších cílech

destinačního marketingu se zmiňuje i Vystoupil a kol. (2006), který upozorňuje na tzv. efekt turistické pasti destinace. Popisuje ho jako „*schopnost cestovního ruchu znehodnotit svůj vlastní kapitál aktivitami vyplývajícími z cestovního ruchu*“ (2006:88). Příčinu spatřuje tento autor v naprosté absenci regulace rozvoje CR. Míra negativních dopadů pak závisí na mnoha faktorech jako například na relativním počtu návštěvníků, sezónnosti, zranitelnosti ekosystémů nebo míře ekonomické závislosti místního obyvatelstva na cestovním ruchu. Tyto problémy má podle Vystoupila řešit právě destinační management, jehož cílem je tedy i dlouhodobě udržitelný rozvoj cestovního ruchu.

Tak jako v managementu jsou i v marketingovém řízení destinace stěžejními aktivitami analýza příležitostí, stanovení vize a cílů, výběr vhodné strategie k jejich dosažení, plánování postupů (v tomto případě marketingového mixu), realizace a následná kontrola a hodnocení výsledků činnosti (Palatková, 2011). Ať už je na marketing destinace pohlíženo v užším nebo širším významu, jeho důležitost je pro rozvoj destinace cestovního ruchu neoddiskutovatelná. Jakubíková (2009:39) ho označuje přímo za „*duši turismu*“.

2.1.2 Management cestovního ruchu v chráněných územích

Nejkrásnější přírodní scenérie destinací jsou pro turisty velkým lákadlem, avšak často jsou situovány na územích s větším či menším stupněm ochrany, z čehož pro návštěvníky vyplývají jistá omezení. Klíčovou roli zde hraje kvalitní správa takových oblastí. K ní se Zelenka a kol. (2013:84) vyjadřuje následovně: „*Management chráněného území by měl citlivě vycházet z místních podmínek území, historického vývoje a zvažovat vhodnou územní distribuci a míru rozvinutosti jednotlivých druhů a forem cestovního ruchu nejen v chráněném území, ale ve spolupráci s dalšími aktéry CR (zejména místní komunitou, místní správou, společností destinačního managementu) i v jeho bezprostředním okolí.*“ Za formu cestovního ruchu (dále jen CR) slučitelnou s charakterem takového území považuje přírodně orientovaný cestovní ruch, především jeho tradiční podoby (ekoturismus, silvoturistika, pěší turistika apod.), které mohou přispět jak k fyzické formě

návštěvníka, tak k jeho mentálnímu rozvoji (uvědomění si hodnot, obzvláště formování postoje k ochraně přírody) a většímu prožitku z místa. Management cestovního ruchu v chráněných územích založený na principech udržitelnosti by měl směřovat především k zachování biodiverzity a dalších hodnot daného území. Toho lze dosáhnout pomocí strategického rozvoje základních modelů managementu v chráněných územích, za které Zelenka a kol. (2013:104) považuje: management vybraných aktivit a infrastruktury CR (zaměřený na regulaci nežádoucích aktivit a dopadů CR na přírodu), návštěvnický management a management infrastruktury CR (zaměřený na regulaci infrastruktury CR, ovlivňování návštěvnosti a chování návštěvníků) a integrovaný management udržitelnosti CR a dalšího využití území (zaměřený na optimalizaci dopadů CR, zvýšení ochrany přírody, další využití území a rozvoj místní komunity).

2.2 Turistika

Mohlo by se zdát, že v dnešní uspěchané době je turistika a pobyt v přírodě na ústupu. Zvyšuje se pracovní i studijní zatížení a lidé mají tendenci dostat se z jednoho místa do druhého co nejrychleji a pokud možno i nejpohodlnějším způsobem. K přesunům do cílových destinací tedy využívají svých automobilů, vlaků, autobusů, letadel a mnoha dalších prostředků, které jim poskytnou jistý komfort a výrazně zkrátí dobu na cestě. Nejrůznější technologie a vymoženosti moderní doby nás dennodenně obklopují a zasahují do téměř všech sfér našeho života. Ale před těmito technickými a technologickými objevy, před érou průmyslu, který odlákal obyvatele od zemědělství ve vesnickém, a tedy daleko přírodnějším prostředí, k životu ve městech, žili lidé od svého počátku v bezprostředním kontaktu s přírodou, která byla rozhodující pro jejich existenci i rozvoj (Vyškovský a kol., 1997:10). Z tohoto důvodu má moderní způsob života ve městech především v posledních letech paradoxní efekt výrazného nárůstu potřeby kontaktu s přírodou - potřeby útěku k tomu původnímu, klidnému, přírodnímu. Právě takovou potřebnou duševní hygienu nám může poskytovat turistika.

Klíčovou charakteristikou turistiky je pohyb účastníků bez užití motorizovaných prostředků, tedy využitím vlastní síly nebo za přispění síly zvířat (Zelenka, Pásková, 2012:585). Jak již bylo řečeno výše, je úzce spojena s pobytem v přírodě a většinou i jednodušším způsobem ubytování a stravování. Turisté všeho druhu na svých cestách často využívají přespání ve stanu či nouzových nocovištích a své jídlo si připravují například na ohni nebo přenosném plynovém vařiči. Postupně také dochází k odklonu od organizované turistiky a především mezi mladými roste zájem o tzv. baťůžkářství či baťůžkový cestovní ruch (angl. backpacking), při kterém si účastníci nosí jídlo, oblečení, potřeby pro přenocování a osobní hygienu v batohu na zádech (Zelenka a Pásková, 2012:58). Jeho výhody jsou zřejmé - nezávislost, nižší náklady a větší splynutí s okolní přírodou.

2.2.1 Stručná historie turistiky

Nejstarší formou turistiky je bezesporu pěší turistika, a tedy chůze, jakožto nejpůvodnější „dopravní prostředek“. Podle Vyškovského a kol. (1997) je možné o turistice mluvit až s příchodem kapitalistického společenského řádu, jelikož v předcházejících společenských řádech neexistoval dostatek volného času, který by lidé mohli trávit cestováním, turistikou. Výjimku však tvořily vyspělé starověké civilizace, kdy především bohatí občané antického Řecka a Říma podnikali cesty za účelem poznání okolního světa. S touto myšlenkou se ztotožňuje i Brandos (2010), který za první turisty považuje právě starověké cestovatele. Později na ně navázali poutníci, vydávající se na nábožensky orientované cesty do Vatikánu, Říma, Jeruzalému, Mekky či Santiaga de Compostely.

Turistika v dnešním slova smyslu se začala formovat v 18. století. Jak poukazuje Vyškovský a kol. (1997), ke zvýšení zájmu o přírodní krásy i historické památky, který byl klíčový pro větší rozvoj turistiky, přispěla bezesporu díla romantických literátů, jako byl Karel Hynek Mácha, George Gordon Byron či Johann Wolfgang von Goethe. V té době začali turisté pronikat i do horských oblastí (především Alp), ale většinou se museli spoléhat na stezky pastevců nebo zlatokopů. Značené turistické trasy začaly vznikat až v 19. století (Brandos, 2010). Toto století bylo obecně pro

rozvoj turistiky zásadní. Díky rozvoji výroby, dopravy, kartografie, informačních prostředků, turistické výbavy i turistických a lezeckých schopností samotných účastníků mohly vzniknout nové formy turistiky - cykloturistika, vodní turistika, lyžařská turistika a postupem času i mnohé další. Za kolébku organizované turistiky lze považovat především Anglii (Vyškovský a kol., 1997). Od poloviny 19. století zde vznikaly dětské a mládežnické organizace zaměřené na turistiku a pobyt v přírodě, v roce 1857 byla založena vůbec první turisticko-horolezecká organizace Alpine Club a v roce 1863 vyšlo první vydání turistického časopisu The Alpin Journal. Po vzoru Anglie začaly vznikat podobné turisticko-horolezecké kluby nejprve v alpských zemích, následně i ve zbytku Evropy. Právě tyto kluby se největší měrou zasloužily o propagaci turistiky díky vydávání časopisů, průvodců, map a správou a značením turistických cest.

2.2.2 Význam turistiky

Turistika může mít pro každého jiný význam. Někdo v ní hledá útěk od stereotypu, někdo chce příjemnou formou zlepšit svou fyzickou kondici, jiný usiluje o hlubší poznání sebe sama a někdo chce jednoduše pouze poznat okolní krajinu aktivním způsobem.

Vyškovský a kol. (1997:9) ve svém souhrnném díle o turistice a pobytu v přírodě zmiňují tři hlavní významy, které jsou společné pro obě tyto aktivity, a sice:

- **význam vzdělávací**
- **význam výchovný**
- **význam zdravotní**

Vzdělávací význam turistiky spočívá jak v rozšiřování kulturního rozhledu a znalostí z mnoha oborů, tak v rozvoji pohybových schopností, učení se novým odborně technickým dovednostem a zlepšení manuální zručnosti (např. rozdělávání ohně či oprava jízdního kola). Výchovného významu nabývá turistika například skrze utváření citových vztahů k přírodě, kultuře a lidem, díky poznávání přírodních i uměleckých krás se turistovi formuje jeho estetické cítění a

společné rodinné výlety či turistika v kruhu přátel upevňuje sociální vztahy. Poslední, avšak neméně důležitý význam je význam zdravotní. Ten se jeví jako nejzřejmější, jelikož turistika je ve své podstatě sportovní aktivitou, a jako taková napomáhá dobré tělesné kondici, zlepšuje odolnost organismu, prodlužuje aktivní stáří a v kombinaci s příznivým působením přírodního prostředí uvolňuje psychické napětí.

Působení turistiky na psychiku jedince je jejím klíčovým prvkem. Jako názorný příklad mohou posloužit výše zmíněné náboženské poutě. Je zřejmé, že turista, mající zájem o návštěvu například Santiaga de Compostely z náboženských důvodů, by ušetřil spoustu v této době tak drahocenného času, kdyby ke své cestě využil letecké či automobilové dopravy, a přesto je Svatojakubská poutní cesta fenoménem, na který se každým rokem pěšky, na kole či koni vydávají stovky tisíc poutníků. Důvod je evidentní - při těchto poutích, ale i v turistice obecně, není cílem cesty vždy jen destinace, kam jedinec směřuje, ale že již samotná cesta, několikadenní či několikatýdenní putování krajinou, má pro turistu a jeho duševní rozvoj velký význam. *„Otevřete se svým myšlenkám, začnete být citlivější k přírodě a chápat svět ostatních lidí, vytržením z každodenního stereotypu začnete více sledovat maličkosti, nepatrná znamení, krásu přírody a zvířata,“* to jsou jen některé body, které zmiňuje cestovatelka Masopustová (2006).

Kromě všech výše uvedených bodů je nutné zmínit, že turistika může mít prostor v životě téměř každého z nás. Jak poukazuje Botlíková (2010), není nijak věkově omezená - v každém věku lze zlepšovat fyzickou kondici podle aktuálních možností, zvyšují se i odborné dovednosti a kulturní rozhled díky zkušenostem z minulých cest, turistiku výrazně nelimituje ani počasí či roční období a ani terén nemusí být omezujícím faktorem. Je jen nutné zvolit typ turistiky úměrný danému terénu - v nížinách a mírně kopcovité krajině bude preferována pěší turistika či cykloturistika, ve vyšších nadmořských polohách a skalnatých oblastech pak musí turista zvolit správné vybavení pro horskou či vysokohorskou turistiku, která má samozřejmě zcela jiná specifika. Z geografického hlediska je jediným výraznějším

omezení pohyb v chráněných územích a ostatních oblastech se zvláštním režimem, kde je potřeba řídit se určenými pravidly.

2.2.3 Složky turistiky

Obsah turistiky tvoří tři základní složky, jejichž náplně mohou být vymezovány a lehce upravovány podle specifik daného typu turistiky. Vyškovský a kol. (1997:7) je definuje následovně:

- **pohybová složka**
- **kulturně poznávací složka**
- **složka odborně-technických činností**

Náplní pohybové složky je lokomoční tělesný výkon (chůze, jízda na kole, na lyžích, pobyt v horském terénu apod.), který přispívá ke zvýšení tělesné zdatnosti. Motivační charakter má pro turistiku především kulturně poznávací složka, která dává turistickým akcím smysl a cíl. Jejím obsahem je poznávání přírody i výtvorů lidské činnosti, velký důraz je kladen i na problematiku ochrany přírody a kulturního dědictví lidské společnosti. Poslední uváděnou složkou jsou odborně technické činnosti, které jsou co do obsahu nejrozmanitější a pro každý způsob turistiky se jejich využití liší. Z obsáhlého seznamu, který autoři předkládají, lze zmínit alespoň některé: práce s mapou a orientace v terénu, táboření, znalost první pomoci, informací o značení cest, schopnost řešení krizových situací, vaření a využití ohně v přírodě, předpověď počasí a další.

2.2.4 Dělení turistiky

Turistiku lze dělit podle mnoha kritérií. Vyškovský a kol. (1997:12) uvádí základní typy: z hlediska míry organizovanosti se dělí na turistiku organizovanou a neorganizovanou, ve vztahu k ročnímu období na letní a zimní, podle náročnosti na rekreační a výkonnostní. Klíčovým dělením je však rozlišení podle užitých přesunových prostředků, tedy na turistiku pěší, horskou a vysokohorskou, lyžařskou, vodní, cykloturistiku a další. Nutno podotknout, že mezi tento výčet

zmíněný autor začleňuje i mototuristiku, což je poměrně běžná chyba. Jak bylo řečeno, z uvedené definice Zelenky a Páskové (2012:585) vyplývá, že při použití motorizovaných prostředků se o turistiku nejedná.

S tím, jak člověk objevuje skrytější zákoutí světa, ubývá míst, která jsou ještě málo prozkoumaná či turistům nepřístupná. Lidé se snaží objevovat neustále něco nového nebo alespoň prožívat místa jiným způsobem. I to mohou být důvody, proč v posledních desetiletích vzniklo tolik specifických forem turistiky. Zelenka a Pásková (2012:585) uvádějí například speleoturistiku (jeskynní turistiku), krasovou turistiku, silvoturistiku (lesní turistiku), survival či kameloturistiku.

2.2.5 Treking

2.2.5.1 Definice a vymezení pojmu

Vymezení pojmu treking (někdy také trekking) je poměrně obtížné. V odborné literatuře se objevuje velké množství definic, které si ovšem často protiřečí nebo je tímto pojmem nesprávně pojmenována pouze vysokohorská turistika (Zelenka a Pásková, 2012:575). Podle Rejzkova etymologického slovníku (2001:672) pochází slovo trek z afrikánštiny, ve které znamená „jet či táhnout na voze s volským potahem“ a je odvozeno z nizozemského *trekken* - „táhnout, pochodovat“. Od poloviny 19. století takto Búrové (bývalí nizozemští osadníci v dnešní Jižní Africe) označovali dlouhou a namáhavou cestu (Brezina, 2015). I v anglickém Collinsově slovníku (2016) je slovo trek překládáno jako „dlouhá a často náročná cesta“, co je ale „náročná cesta“ je značně individuální, proto se jako vhodnější jeví definice trekingu od Zelenky a Páskové (2012:575), kteří popisují tuto aktivitu jako *„letní nebo zimní turistiku v náročných terénech - horských, vysokohorských, případně i s přejezdem či přechodem vodních toků s využitím brodů a s přepravou pěšky, na kole, na běžkách, na lodích“*.

V každodenním životě, turistických časopisech, dokumentech, ale i v odborné literatuře se lze poměrně často setkat se zaměňováním a chybným používáním pojmů jako pěší turistika, horská či vysokohorská turistika, treking, alpinismus

apod. Samozřejmě, mezi jednotlivými typy turistiky většinou nejsou stanoveny jasné hranice, jejich náplně se vzájemně prolínají a s vývojem cestovního ruchu se i zaběhlé definice upravují a doplňují o aktuální trendy, avšak i přesto je možné pokusit se o stručnou charakteristiku a odlišení jednotlivých forem, pro účely této práce konkrétně prvních tří, potažmo čtyř výše zmíněných pojmů. O takovéto definování a diferenciaci se pokusil i Brandos ve svém článku „*Co je to trekking, turistika?*“ (2010).

Jak již bylo řečeno v předchozích kapitolách, turistika je pojem nadřazený veškerým jejím formám. Za nejstarší formu označuje Brandos (2010) pěší turistiku. Uvádí, že je provozována v nížinných oblastech, v podhůřích nebo nižších horských polohách, túry vedou po širokých cestách, chodnících či pěšinách v poměrně snadném terénu, jejich délka je spíše krátká (obvykle maximálně jednodenní trasy) a k její realizaci není zapotřebí žádného speciálního vybavení a výstroje. V horských až velehorských terénech a tedy ve středních až velkých nadmořských výškách se již jedná o turistiku horskou nebo vysokohorskou. Podle Brandose se zpravidla jedná o jednodenní túry v mnohdy i exponovaných terénech, a proto jsou kladeny vyšší nároky jak na účastníkovy dovednosti a schopnosti, tak na jeho výstroj, případně i různé jistící pomůcky. Pro účely této práce posledním, ale tím nejdůležitějším typem definovaným v Brandosově článku je samotný trekking, který nazývá „*královskou disciplínou turistiky*“ (2010). Vnímá jej jako jakýsi spojovací můstek mezi pěší a vysokohorskou turistikou, jelikož je praktikován jak v nížinném, tak horském až velehorském terénu, túry jsou zpravidla vícedenní a trekaři si s sebou v batohu nesou bivačovací výstroj se stanem a spacím pytle. Právě Brandosovo pojetí trekingu je uplatňováno v celé této práci.

Nutno však zmínit, že trekking může být pojmán zcela odlišně. Mnozí autoři (Schrag, 1997; Bošťíková, 2004) vnímají trekking jako horskou, potažmo vysokohorskou turistiku ve světových horách - Andách, Himalájích a dalších. Bošťíková (2004) například uvádí, že na rozdíl od vysokohorské turistiky v alpských regionech se zde turisté nesetkají se zajištěnými cestami. Naopak se pohybují v málo známých horských regionech, přenocují ve stanu a stravují se

z vlastních zásob. Především u vícetýdenních přechodů jsou pak využívány k přemístování nákladu služby doprovodného personálu, například šerpů. Jak ale autorka dodává, takovýto způsob trekingu neklade důraz pouze na fyzický výkon. Důležitější je poznávací a prožitková stránka, ať už se jedná o prožitek z krásné přírody, skupinového úsilí či určité míry sebepoznání. I Schrag (1997) poukazuje na rozličné dimenze, které treking nabízí: být dny i dlouhé týdny na cestě, procházet liduprázdnými horskými oblastmi, být odkázán jen na sebe a svou skupinu, poznávat cizí kultury a národy a mnohé další. *„Cestovat tak, že se spolehnete pouze na vlastní síly, s použitím nejjednodušších prostředků a minimálními nároky je klíčem k intenzivnímu zážitku, k uvědomění si kořenů života* (Schrag, 1997:72). Zde se tedy potvrzuje, že treking, stejně tak jako ostatní způsoby turistiky, mají mít přínos hlavně pro psychickou stránku jedince.

2.2.5.2 Způsoby trekingu

Správná volba trekingové trasy, kterou chce turista realizovat, je zásadní. Je nutné přihlížet k mnoha faktorům, které daný trek charakterizují a ovlivňují, přičemž nejdůležitější je brát v potaz především fyzickou, ale i psychickou vybavenost.

Nejvhodnější dělení, vzhledem k Brandosovu pojetí trekingu, kterým se tato práce řídí, nabízí Bulička (2005). Podle něj jsou rozlišovány tři metody provádění trekingu, a sice:

- **Individuální treking (se stanem)**
  - trekař si nese veškeré vybavení sám, sám si vaří a spí ve stanu
- **Treking od chaty k chatě**
  - trekař si nese jen to nejdůležitější (oblečení a nutné drobnosti), stravuje se a spí na horských chatách
- **Treking v karavaně**
  - trekař si nechává vše nosit (často i sám sebe), vařit si a spí ve stanu

Z výše zmíněných typů je jednoznačně nejdobrodružnější, ale i nejnáročnější individuální treking, kdy se trekař o vše stará sám. V tomto případě nejde jen o

sportovní výkon, zásadní jsou i další schopnosti jako např. schopnost plánovat čas i trasu, výborná orientace s mapou i bez ní, znalost zacházení s buzolou nebo GPS, schopnost objektivně posuzovat míru rizika, snášení dlouhodobé fyzické i psychické zátěže a nedostatku odpočinku, zkušenosti s tábořením nebo znalosti chování se v odlišných kulturách. Důležité je i kvalitní, pokud možno co nejlehčí vybavení, díky kterému je trekař připraven mimo jiné na nejrůznější druhy počasí. Odměnou za náročný výkon je však velká svoboda, vnitřní uspokojení a v neposlední řadě i sepětí s přírodou.

Druhý typ provádění trekingu - od chaty k chatě - je závislý na turistické infrastruktuře (chaty, boudy, lodže, hostince,...) daného regionu. Ubytovací zařízení by měla být především v rozumné vzdálenosti jedno od druhého. Výhodou je kontakt s dalšími turisty na horských chatách a skutečnost, že si trekař nemusí nést vybavení spojené s vařením a nocováním.

Poslední typ je bezesporu tím nejluxusnějším, kdy vše, často i samotného trekaře, nesou tažná zvířata nebo nosiči, kteří se starají i o vaření a vybudování táborů pro přenocování. Účastník, který si zvolí tento typ, je však značně ochuzen o požitek z pravého, náročného trekování.

Lehce odlišné dělení, odpovídající spíše pojetí Schraga a Boštíkové, zmiňuje v Trekingovém atlasu světa Jackson a kol. (2008:14). Treky rozlišuje následovně:

- **Backpacking treky**
  - vedoucí z části obydlými oblastmi, není tedy nutné nosit s sebou vybavení na nocování a vaření
- **Nezávislé treky**
  - prováděné v odlehlejších oblastech, turista si vše nosí v batohu, důležité je mít kvalitní vysokoenergetickou stravu
- **Individuální treky**
  - treky plánované místní cestovní agenturou, většinou pro menší skupinky movitých turistů, doprovod nosičů a kuchařů

- **Komerční treky**

- výpravy kompletně zorganizované cestovním agentem v turistově zemi spolupracujícím s místní trekingovou agenturou, nejdražší způsob, doprovod průvodce (prostředník a tlumočnick mezi členy skupiny, místním obyvatelstvem, nosiči, kuchaři), některé komerční trekingové společnosti nabízí i lékařský doprovod.

2.3 Geopsychologie

Geopsychologie je poměrně mladou vědní oblastí, která nabízí nové pohledy na vztah člověka a prostředí, se kterým se setkává. Touto problematikou se zabírají mnozí autoři (Šípek, Štyrský, Venclová a další), kteří ve svých publikacích nastiňují témata jako vnímání prostoru a času, genius loci, motivace cestování a turismu a prožitky z nich plynoucí.

Cestování je zpravidla volnočasovou aktivitou. Venclová a kol. (2015:35) uvádí, že právě volný čas je pro většinu lidí „*psychologickým prostorem, ve kterém se člověk dostává blíž sám sobě a kde se může rodit, utvářet, modifikovat jasná představa o tom kdo jsem, co chci, co budu, kam jdu apod.*“ (Venclová a kol., 2015:35). Jirásek (2005) naopak upozorňuje, že s nárůstem množství volného času v posledních desetiletích došlo i ke změně jeho chápání. Takový čas je často vnímán jako zbytkový, tedy takový, který člověku zbyde po práci, splnění všech potřebných činností, jednoduše čas „kdy už je vše hotovo“. Mnozí lidé si však s takovým časem nedokážou poradit a považují ho za čas prázdná, volna a nicoty. Souhlasí ale s Venclovou v tom, že „trávit volný čas“ nemá znamenat „nic nedělat“, ale naopak využít této doby pro myšlení a duchovní činnosti. „*Volný čas není časem zbytkovým (...), ale je časem disponibilním, tj. je to způsob časovosti, již můžeme využít pro osobnostní růst, pro osobní kultivaci*“ (Jirásek, 2005:191).

Jak již bylo několikrát zmíněno v předchozích kapitolách, v trekingu a turistice obecně nejde jen o samotný fyzický výkon, ale také o psychologickou dimenzi - mentální očistu, rozvoj osobnosti turistu a přispění k jeho sebepoznání. Jmenovaná

autorka však dodává, že pro vnoření se do tohoto rozměru cestování je tím nejvhodnějším způsobem právě „*prožitek vlastního těla překonávajícího prostor rychlostí chůze*“ (Venclová a kol., 2015:35).

Zde se tedy jeví přínos pěší turistiky, navíc uvažujeme-li i o působení okolní krajiny, pro osobnost turisty jako zcela zřejmý. Souvislosti pohybové aktivity a prožitků vlastního já se věnují i Štyrský a Šípek (2011), kteří spatřují její kořeny již v počáteční fázi lidského života, kdy dítě skrze pocity svého těla (hlad, zima, teplo apod.) postupně rozvíjí uvědomování si sebe sama, svých potřeb a možností.

Zkoumání motivace v turismu je dalším důležitým bodem geopsychologie. Znalost motivace cestovatelů a turistů je samozřejmě důležitá pro cestovní organizace, aby mohly nabízet produkty více odpovídající potřebám jejich klientů, ale podle Štyrského a Šípka (2011) je dobré i pro samotného turistu umět se zamyslet nad otázkou své motivace. Pro představení typů motivů využívají ve své publikaci zmínění autoři výsledků německých výzkumů dané problematiky, které shrnul Braun (1993) do čtyř skupin:

- **potřeba zábavy a odpočinku**
  - uvolnění fyzického i psychického napětí
- **potřeba změny a vyrovnaní**
  - změna prostředí, věnování se sám sobě
- **potřeba uvolnit dosavadní vazby**
  - krátkodobé osvobození od sociálních vazeb
- **potřeba prožitku a naplňování osobních zájmů**
  - prožívání a objevování neznámých koutů světa, krajin, lidí a kultur

Všechny výše zmíněné potřeby lze zastřešit jednou, a sice potřebou úniku - z každodennosti, stereotypních činností, prožitků i vztahů (Štyrský, Šípek, 2011).

3 METODIKA ZPRACOVÁNÍ

Hlavním cílem práce je analyzovat nabídku trekingu na Novém Zélandu s bližším zaměřením na jeho správu. Takto stanovený cíl byl východiskem pro zvolení vhodných technik sběru dat a výzkumných metod. Pro pochopení efektivity managementu turistických tras ve zkoumané destinaci bylo nejprve nutné provést jeho rozbor na jednotlivé prvky, které zásadním způsobem ovlivňují jeho kvalitu. Tímto se zabývala první část praktické části, kde byla na základě analýzy dostupných zdrojů zmapována činnost organizace zvané Department of Conservation, která se stará jak o hustou síť turistických stezek, tak o chráněná území a propagaci trekingu na Novém Zélandu. Dále byla představena i geografická a historická východiska cestovního ruchu, respektive pěší turistiky, která hrají v rozvoji novozélandského trekingu zásadní roli.

V rámci kvantitativního šetření byl vytvořen nestandardizovaný dotazník, jehož úkolem bylo především zjistit povědomí o trekingu na Novém Zélandu a zájem o takto specifikovaný produkt. Záměrně byly zvoleny dvě odlišné cílové skupiny. První, větší skupina, byla tvořena současnými a bývalými studenty managementu cestovního ruchu na UHK, u kterých byl předpokládán zájem o cestování a jistá znalost daného teritoria. Oproti tomu druhá skupina respondentů zahrnovala osoby starší 40 let, pracující, s cestovatelskými zkušenostmi. U nich byl očekáván spíše praktický přístup k dané problematice, a proto byli požádáni o rozvedení svých odpovědí nad rámec možností uvedených v dotazníku. Z toho důvodu byly jejich odpovědi následně vyhodnocovány nejen kvantitativně, jako tomu bylo u skupiny studentů, ale i kvalitativně.

Při vytváření dotazníkových otázek bylo využito poznatků získaných analýzou trekingového prostředí popsanou výše. Především v otázce č. 18, dotazující se na sumu, kterou by byli respondenti ochotni za trek zaplatit, bylo nutné zmapovat cenovou politiku treků s průvodcem nabízených různými novozélandskými organizacemi. Díky tomu mohlo být cenové rozpětí stanoveno v reálných cifrách.

V úvodu dotazníku bylo také nutné specifikovat pojem treking, aby nedocházelo k chybnému výkladu respondenty. Před samotným průzkumem byl malému vzorku studentů předložen zkušební dotazník, který byl následně na základě jejich připomínek upraven do finální podoby. Takto formulovaný dotazník byl distribuován mezi respondenty elektronickou i písemnou formou. Jejich odpovědi byly statisticky vyhodnocovány a následně interpretovány. Výsledky otázek ze 4. části dotazníku, zkoumající preference dotazovaných ve výběru trekingové trasy, byly využity pro navržení vlastního treku, který by mohl být sloužit jako dílčí produkt v programech zájezdů na Nový Zéland nabízených českými cestovními kancelářemi. Při jeho sestavení bylo využíváno topografických map zobrazujících již existující trasy a jejich zázemí pod správou Department of Conservation.

Rozhovor, uvedený v předposlední části vlastního průzkumu, byl zástupcem čistě kvalitativní metody získávání dat. Autorka využila možnosti potvrdit (či vyvrátit) data zjištěná v předchozích částech výpovědí bývalé studentky UHK, která v současné době na Novém Zélandu žije. Vzhledem k této skutečnosti byl rozhovor veden prostřednictvím programu Skype a jeho obsah byl zaznamenáván na diktafon. Respondentka souhlasila se zveřejněním všech svých odpovědí a nepožadovala zůstat v anonymitě. Jednalo se o rozhovor polostrukturovaný, otevřené otázky byly tedy sepsány předem, nicméně během rozhovoru se jejich formulace a pořadí mohly podle okolností měnit. Při následném zpracování rozhovoru do textové podoby nebyly odpovědi z hlediska jazykové stránky upravovány z důvodu zachování autenticity. Odpovědi byly pouze zkráceny o nepodstatné nebo již jednou řečené informace.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části je čerpáno z tištěných i internetových zdrojů. V první části věnované přírodním předpokladům Nového Zélandu jsou citovány především knihy o geografii a reáliích této země: *Nový Zéland* od Přerovského, Janíčka a kol. (1977) a *New Zealand: Under the southern sky* od Craiga Pottona (1993).

Pro celou praktickou část je často využívaným zdrojem kniha *Day Walks in New Zealand: 100 Great Tracks* autora Shauna Barnetta, obsahující jak reálie země, tak detailní popisy jednotlivých treků. Jedním z nejpřínosnějších internetových zdrojů jsou stránky s názvem *Cesta na Nový Zéland*, na kterých publikuje Jan Lejsek poznatky a zkušenosti ze svých návštěv této země. Neméně důležitým zdrojem je i *Te Ara: The Encyclopedia of New Zealand*, kde může čtenář nalézt rozličná témata spojená s Novým Zélandem podrobně zpracovaná různými autory. V této práci jsou ze zmíněné internetové encyklopedie využity především články autorů Walronda (2015), Nathana (2012), Phillipse (2012 a 2013) a dalších.

Kvalitní informace poskytují na svých stránkách vládní i nevládní organizace a instituce. Pro účely práce je čerpáno například ze stránek cestovního ruchu Nového Zélandu zacílených jak na operátory (*Tourism New Zealand*), tak na širokou veřejnost a potenciální návštěvníky (*100% Pure New Zealand*), nebo ze stránek Ministerstva životního prostředí (Ministry for the Environment). Nejrozsáhlejší a přehledně zpracované informace o trekingu nabízí portál *New Zealand Tramper*. Zdaleka nejpřínosnějším zdrojem citovaným především v části o správě chráněných území a turistických tras jsou oficiální stránky organizace Department of Conservation, na kterých se lze dozvědět o systému zřizování treků a turistických chat, o tématech spojených s novozélandskou přírodou a jejím možném rekreačním využití a o mnoha dalších činnostech, kterými se tato vládní agentura zabývá.

4.1 Charakteristika turistické destinace Nový Zéland

Země, kterou tvoří dva hlavní ostrovy a spousta menších, leží izolovaně v jihozápadní části Tichého oceánu. Nejbližší rozsáhlejší pevnina je 2250 km vzdálená Austrálie, na cestě do Evropy je nutné překonat vzdušnou čarou přes 19 000 km (Potton, 1993). Země Mauiho, All Blacks, Pána Prstenů, ale také země, kde počet ovcí desetinásobně převyšuje počet obyvatel (Kearney, 2013), to vše je Nový Zéland. Ať už si ale mezinárodní turisté spojují tuto zemi s čímkoli, faktem zůstává, že jich do „Aotearoa“, neboli „Země dlouhého bílého oblaku“, jak Nový Zéland nazývají Maorové - původní polynéští obyvatelé, přijíždí stále více a více.

Důvody jejich cest mohou být různé, nejčastěji však chtějí návštěvníci z jiných koutů světa poznat proslulé přírodní bohatství této země. Na rozloze srovnatelné s Britskými ostrovy mohou procházet nedotčenou původní krajinou plnou hustých lesů a tisíců řek, slézat horské štíty a ledovce, projíždět se na kajaku podél zlatých pláží Tasmanova moře, okusit na vlastní kůži projevy vulkanické činnosti, plout hlubokými fjordy nebo objevovat endemické druhy zvířat a rostlin. Pro dobrodružné povahy pak tato země nabízí nespočet míst, kde mohou vyzkoušet adrenalinové aktivity. Kombinace těchto dvou prvků, tedy krásné přírody a dobrodružství se skloubí v trekingu, pro který je Nový Zéland (se svou bohatou turistickou infrastrukturou) jako stvořený. Faktory, které z něj dělají fenomén nejen mezi pěšími turisty, budou popsány v následujících kapitolách.

4.1.1 Přírodní předpoklady Nového Zélandu

4.1.1.1 Reliéf

Nový Zéland leží v tzv. Pacifickém ohnivém kruhu, na rozhraní dvou litosférických desek - indo-australské a pacifické. Díky této skutečnosti se jedná o jedno z tektonicky nejaktivnějších míst na zemi. Důkazem bylo například ničivé zemětřesení z roku 1931, které zasáhlo východní pobřeží Severního ostrova silou 7,9 stupňů Richterovy stupnice a zpusťošilo především město Napier (Lejsek, 2013c). Právě působení vulkanických ale i jiných přírodních sil dalo vzniknout

velké rozmanitosti novozélandské krajiny, v níž se lze setkat se skalnatými horami, fjordy, ledovcovými údolími, vulkanickými náhorními plošinami, kamenitými pláněmi, písečnými dunami či neprostupnými pralesy.

Reliéf Severního ostrova je do velké míry určen vulkanickou činností (Lejsek, 2013c). Ve středu ostrova, oblasti Central Plateau, se formují tři sopky - Ruapehu (2796 m, nejvyšší bod ostrova), Ngauruhoe (2290 m) a Tongariro (1968 m). Všechny jsou dosud činné, avšak nejaktivnější novozélandský vulkán je Bílý ostrov nacházející se na sever od ostrova v zátoce Bay of Plenty. Na východě ostrova se tyčí další vulkán, již vyhaslý Mount Egmont (2518 m), který je proslulý svým pravidelným kónickým tvarem (Přerovský, Janíček a kol., 1977). Jak autoři dále uvádějí, se sopečným systémem souvisí i hojná podzemní termální činnost Severního ostrova. Nejzřetelněji se projevuje v oblasti Rotorua - Taupo, kde horké prameny, gejzíry a sloupy horké páry lákají zástupy turistů.

Jižní ostrov je naopak formován činností tektonickou. Téměř celou délkou ostrova probíhá horské pásmo Jižních Alp. Nejvyšším vrcholem celé země je Mount Cook vysoký 3764 m (Přerovský, Janíček a kol. 1977). Lejsek (2013c) zmiňuje jako důvod výrazného ovlivnění geomorfologie ostrova zalednění v poslední době ledové. Důkazem toho je 360 ledovců, mezi kterými vyčnívají především dva nejnavštěvovanější - Franz Josef a Fox, sbíhající až do poloh pouhých 300 m.n.m. Díky tomu je Nový Zéland mezi jedinými dvěma zeměmi (společně s Chile), kde ledovce sestupují až k deštným pralesům mírného pásu (Potton, 1993). Působení ledu zanechalo stopy i na jihovýchodě ostrova, především v oblasti příznačně nazvané Fiordland, která je protkána dlouhými fjordy. Na východ od Jižních Alp se rozkládá Canterbury Plains, suchá rovina prostoupená mírnou pahorkatinou.

4.1.1.2 Klima

Přerovský, Janíček a kol. (1977) charakterizují podnebí Nového Zélandu jako přímořské s převážně mírným létem i zimou. Klima přechází od subtropického na severu země, přes téměř kontinentální v centrální části Jižního ostrova až k

subpolárnímu v části jižní. Díky velké různorodosti povrchu země se však lze setkat na mnoha místech s mikroklimaty. Horské pásmo táhnoucí se zemí v téměř celé délce způsobuje, že výrazné klimatické rozdíly nejsou jen mezi severem a jihem, ale také západem a východem. K tomu přispívají převládající západní větry, které přinášejí vydatné srážky. Jižní Alpy i menší horstva na Severním ostrově v tomto případě fungují jako přírodní bariéra. Západ je tedy daleko chladnější, s často extrémními srážkovými úhrny. To dokazuje i umístění oblasti Milford Sound mezi nejdeštivějšími obydlými místy planety, kam se zařadila díky ročnímu úhrnu přes 6800 mm (New Zealand Tourism Guide, 2016). Naopak východ země, především pak Jižního ostrova, leží ve srážkovém stínu s průměrnými ročními srážkami pohybujícími se od 500 do 700 mm. Tato oblast je tedy mnohem sušší a teplejší. Přerovský, Janíček a kol. (1977) dodávají, že novozélandské klima je charakteristické častým střídáním brázd vysokého a nízkého tlaku vzduchu, které pravidelně přechází od západu k východu. I mnohé další zdroje (např. Walrond, 2015; Potton, 1993) upozorňují, že počasí na Novém Zélandu se mění velmi rychle, dokonce i během jediného dne či hodiny.

4.1.1.3 Vodstvo

Západní břehy Nového Zélandu jsou omývány Tasmanovým mořem, východní pak Tichým oceánem. Řeky mají rozmanitý charakter (Přerovský, Janíček a kol., 1977). Nejdelší řeka Waikato (422 km) protéká Severním ostrovem, zatímco Jižní ostrov je protkán stovkami kratších řek s kolísající úrovní vody, které vznikají na úpatích hor při velkých deštích. Také množství ledovců slouží jako zdroj vodnosti některých vodních toků.

Nejen řeky ale i nespočet jezer s průsvitnou vodou zdobí novozélandskou přírodu. Největší jezero Taupo (623 km²) ležící na Severním ostrově vyplňuje hluboký kráter vytvořený masivní erupcí stejnojmenné sopky v dávné minulosti (Nathan, 2012). Souhrnnou ukázkou novozélandského vodstva je národní park Fiordland, který vyplňují protáhlá ledovcová jezera, říčky a vodopády padající do hlubokých mořských zálivů - fjordů (Hudson, 2006).

4.1.1.4 Fauna a flóra

Fauna a flóra Nového Zélandu je bohatá na původní a endemické druhy. Důvodem je odtržení země od prakontinentu Gondwany asi před 85 milióny lety, po němž se život na této části planety vyvíjel zcela izolovaně bez vnějších vlivů (Brockie, 2013).

Jak uvádí Lejsek (2013d), téměř 80 % novozélandských rostlin je endemických. Před příchodem prvních lidí byla většina země zalesněna, ovšem stromový porost byl postupně vykácen, ustoupil pastvinám pro ovce a v současné době pokrývá již jen asi čtvrtinu povrchu ostrovů. Jako charakteristický druh lesa Lejsek zmiňuje mírný, stálezelený deštný les se stromovými kapradinami. Ostatně list kapradiny se stal i jedním ze symbolů Nového Zélandu. Největším původním druhem stromu je kauri, se kterým se lze ve volné přírodě setkat už jen zřídka, jelikož byl využíván jako stavební materiál a vývozní artikl. Dalším typickým zástupcem novozélandské flóry je pohutukawa. Jedná se o stálezelený strom nejčastěji se vyskytující na skalnatých severních pobřežích Severního ostrova, který červeně kvete na konci prosince. Odtud vzniklo jeho běžné pojmenování „vánoční strom“ (Přerovský, Janíček a kol., 1977).

I fauna je v mnoha ohledech výjimečná. Jedním z fenoménů novozélandské říše jsou bezesporu ptáci, především ti nelétaví, kterých je podle Lejska (2013e) až jedna třetina. Na Novém Zélandu až do příchodu Maorů a Evropanů nežili žádní savci, kteří by byli přirozenými predátory, a proto mnoho druhů ptáků trávilo většinu svého života na zemi místo ve vzduchu. To vedlo až k jejich celkové neschopnosti létat. Typickými zástupci této skupiny je například kakapo - jediný papoušek žijící v horách, papoušek nestor kea - jeden z nejinteligentnějších ptáků na světě, kivi - malý noční pták, který se stal symbolem země, či již vyhynulý moa, který byl se svými až čtyřmi metry údajně největším ptákem světa (Potton, 1993). Jak uvádí Přerovský, Janíček a kol. (1977), jedinými původními savci jsou dva druhy netopýrů. Ostatní zástupci této živočišné třídy, včetně krys, psů, koček, ovcí a prasat, byli dovezeni Maory, respektive evropskými přistěhovalci. To mělo mimo

jiné za následek, společně s vykácením lesů, vyhynutí až 50 % ptačích druhů (Brockie, 2013). Zajímavým zvířetem je ještěr tuatara neboli Hatérie novozélandská, jehož veškeré příbuzné druhy vymřely již před 65 miliony let, a který je tak unikátním pozůstatkem z prehistorie (Lejsek, 2013e). Barnett (2007) k výčtu zvířat dodává, že na Novém Zélandu nežijí žádní hadi.

4.2 Správa chráněných území a trekingu na Novém Zélandu

Příroda, její ochrana, treking a pěší turistika obecně jsou v prostředí Nového Zélandu úzce provázanými prvky. Klíčovou roli zde hraje Department of Conservation (dále jen DOC), o jehož činnosti pojednávají následující kapitoly. Právě díky němu se mohou turisté procházet hodiny, dny i týdny po stovkách udržovaných stezek vedoucích tou nejkrásnější novozélandskou krajinou, přespávat v turistických chatách a kempovištích, být v bezprostředním kontaktu s přírodními skvosty i přes jejich stupně ochrany, a to vše s minimálním dopadem na životní prostředí. Udržitelný cestovní ruch Nového Zélandu tedy velkou měrou závisí na kvalitě činností a řízení DOC.

4.2.1 Department of Conservation

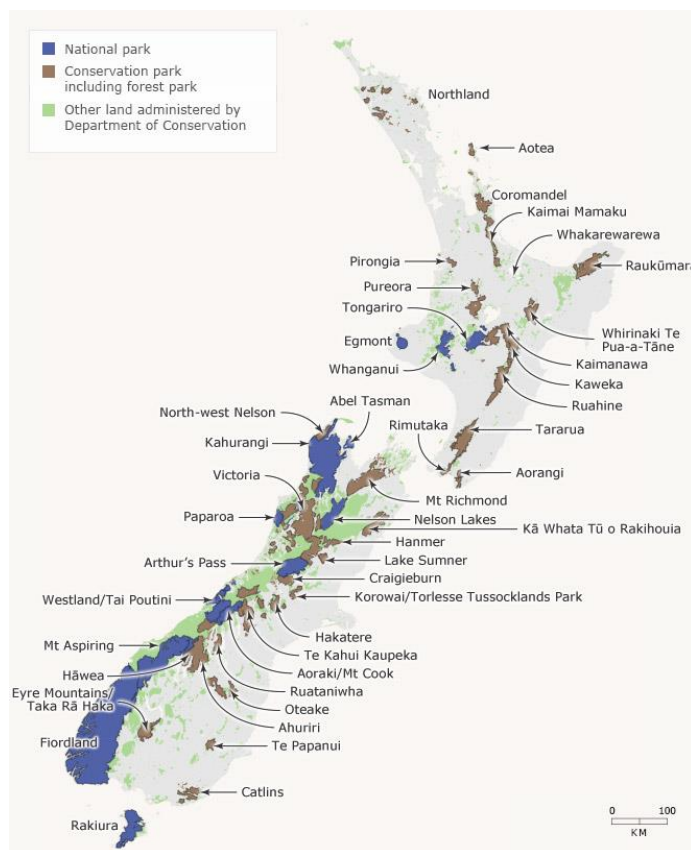
„Jsme vládní agenturou pověřenou ochranou novozélandské přírody a historickým dědictvím,“ uvádí DOC (2016) na svých oficiálních webových stránkách. Tato ochrana v sobě ale skrývá mnoho činností, které DOC podniká, a díky nimž je Nový Zéland tak populární turistickou destinací, známou především pro svou krásnou, nezničenou přírodu. Kromě zřejmých činností, jako je ochrana původních rostlin, zvířat a jejich přirozeného prostředí, spravování turistických tras včetně souvisejících ubytovacích zařízení nebo péče o historická místa, se DOC zaslouhuje především o osvětu a vzdělávání Novozélandců v otázkách ochrany a zachování krás a hodnot jejich země pro další generace (New Zealand Government, 2016). Řady této organizace jsou neustále rozšiřovány o nové členy a dobrovolníky, které získává díky kampaním, aktivitám a projektům, podporujícím obyvatele - jednotlivce, skupiny i celé firmy, aby se zapojili do ochrany a spojili tak své síly za

dosažením společného cíle. Dobrovolníkům je pak samozřejmě poskytnuto odborné školení. Na chráněných, jimi spravovaných územích plní pobočky DOC funkci turistických center, kde poskytují návštěvníkům potřebné informace a spravují jejich rezervace (ubytování, vstupů na treky apod.). V neposlední řadě je DOC pověřen vydáváním loveckých a rybářských licencí a dalších povolení týkajících se aktivit v chráněných oblastech.

Není pochyb o tom, že náplň práce a cíle DOC, tedy ochrana přírodního (ale i historického) dědictví, mají samy o sobě pozitivní charakter a jsou záslužné. Jen to ale nestačí k tomu, aby byla jejich práce odváděna dobře, byla efektivní a přínosná jak pro životní prostředí, tak pro obyvatele země. Z průzkumu veřejného mínění Novozéland'anů, který v roce 2015 DOC provedla, však jasně vyplývá, že Department of Conservation a jeho aktivity jsou vnímány velmi pozitivně. Téměř tři čtvrtiny (74 %) respondentů uvedlo, že jejich názor na DOC je kladný (Department of Conservation, 2015a). Největším důvodem bylo výše zmíněné „konání důležité a záslužné činnosti“, ale velké procento dotazovaných (28 %) si cení DOC i pro jejich úspěchy v zachování přírodního bohatství a celých 13 % uvedlo jako důvod pozitivní zkušenosti s jejich prací. Na druhé straně z malého procenta (6 %) respondentů, kteří jsou s DOC velmi nespokojeni nebo jen nespokojeni, jich celá čtvrtina jako důvod zmínila kontroverzní používání tzv. jedu 1080 (Fluoroctanu sodného), kterým se snaží redukovat počty některých škůdců, především pak vačnatce Kusu liščího, zavlečeného na Nový Zéland z Austrálie. Z uvedených dat lze tedy vyvodit, že obraz DOC mezi obyvateli je velmi dobrý, k čemuž bezesporu napomáhá i kvalitní marketing a propagace. Příkladem mohou být například oficiální internetové stránky DOC, kde jsou velmi atraktivní a přehlednou formou předloženy všechny důležité informace od představení organizace, jejich činností a projektů, přes možnosti zapojení se až po detailní přehledy přírodních atraktivit a příležitostí k rekreaci na Novém Zélandu.

Obrázek 1: Území pod správou Department of Conservation

Zdroj: Molloy (2015) cit. z Department of Conservation

4.2.2 Ochrana přírody

Lidé Nového Zélandu jsou proslulí láskou k přírodě a úsilím, které vynakládají, aby zachovali krásy své země i pro další generace. Molloy (2016) ve svém článku o chráněných územích udává, že téměř třetina rozlohy této země má menší či větší stupeň ochrany. To potvrzuje i vyjádření novozélandského Ministerstva životního prostředí: „K červenci 2009 bylo 8 763 300 hektarů (33,4 %) pevniny Nového Zélandu zákonně chráněno s primárním účelem zachování biodiverzity.“ (Ministry for the Environment, 2010) Tato zpráva dále udává, že tím se Nový Zéland řadí na první pozici mezi všemi zeměmi OECD v podílu chráněného území vůči rozloze země. Mimo to je chráněno i mořské prostředí. Jak uvádí Ministerstvo životního prostředí ve své další zprávě (Ministry for the Environment, 2008), existuje 33 zákonně chráněných mořských rezervací, které představují 7,06 % (12 792 km²) rozlohy teritoriálních vod.

4.2.2.1 Stručná historie ochrany přírody Nového Zélandu

Historií a vývojem ochrany se detailně zabývá Nathan (2015). Kořeny této problematiky sahají až k příjezdům prvních Maorů a následně Evropanů na Nový Zéland, který měl do té doby panensky čisté a nenarušené přírodní prostředí. Avšak právě tito osadníci začali postupně přírodu měnit. Nutno dodat, že v naprosté většině případů k horšímu. Lesy musely ustoupit farmám a jinak hospodářsky využitelným pozemkům, a proto byly káceny a vypalovány. To vedlo mimo jiné k masivní erozi půdy hlavně na svazích kopců a hor, ale také k poklesu počtu živočichů, jelikož mnozí z nich ztratili svůj přirozený habitat. Další ránou pro biodiverzitu novozélandské fauny bylo zavlečení nových zvířecích druhů, které se staly predátory pro původní živočichy, a některé z nich zcela vyhubily. V neposlední řadě se o vymření mnohých druhů, především z řad ptactva, zasloužil svým lovem přímo člověk.

Lidé si postupně uvědomili, jaké škody napáchali a začali přijímat kroky k jejich nápravě. Nathan (2015) zmiňuje ty nejzásadnější z nich. S narůstajícími turistickými toky bylo nutné zřídit první chráněná území, ve kterých by platila jasná pravidla chování, vedoucí k zachování přírodních poměrů dané lokality. Tím vůbec prvním byl Národní park Tongariro vyhlášený roku 1887. Od roku 1903 přibývalo zřizování tzv. scenic rezervací, které by se daly přirovnat k českým přírodním rezervacím, jelikož i v nich jde především o ochranu ekosystémů, především vegetace, která je pro danou oblast význačná a unikátní. Dále se přikročilo k ochraně původních lesů a vysazování nových v zájmu zamezení eroze půdy, ke kontrolování počtu škůdců (např. krysy, lasice, vačičky a vysoké zvěře) odstřelem, odchycem nebo otravou a ke zvyšování povědomí o důležitosti ochrany živočišných druhů na pokraji vyhubení. Podle Nathana (2015) vedlo obecné uvědomění si důležitosti ochrany přírody až k mnohým protestním kampaním v 60. letech 20. století, které bojovaly za zlepšení životního prostředí země. Jednou z odpovědí bylo zřízení Ministerstva životního prostředí roku 1986, které se stará mimo jiné o plánování a udržitelný rozvoj. Rok poté vznikl Department of Conservation, který spravuje veškerá chráněná území, řeky, jezera, a pod jehož

správu také spadá naprostá většina treků. V současné době jsou pro ochranu přírody Nového Zélandu klíčové dva body, a sice zachování biodiverzity a ochrana země před rostlinami, živočichy a dalšími organismy, které by mohly být přivezeny z jiných oblastí světa a způsobit jakékoliv environmentální škody.

4.2.2.2 Národní parky a další chráněná území

Chráněné území definuje Zelenka a Pásková (2012:223) jako: *„území jedinečné nebo velmi významné pro svou přírodní, estetickou, archeologickou nebo kulturní hodnotu a s různým stupněm kvalitativních, resp. kvantitativních omezení antropogenních činností“*. Takových území má Nový Zéland přes 10 000 s celkovou rozlohou více než 8,6 miliónů hektarů (Molloy, 2016). Existuje velká škála rozdílných typů, které se liší mírou jejich ochrany a možnostmi, které poskytují pro venkovní rekreaci. Mezi ty nejdůležitější se řadí například národní parky, přírodní rezervace, vědecké rezervace, scenic reserves - „vyhlídkové rezervace“ nebo conservation parks - „chráněné parky“.

Podle Barnetta (2007:12) lze novozélandské národní parky obecně charakterizovat jako rozsáhlé, hornaté a s úžasnými přírodními scenériemi. Na třech největších ostrovech země se jich nachází 13, zaujímajících přes 10 % území (Molloy, 2016). Poskytují nepřehledné množství možných činností - tramping (treking), slézání hor, lov a další outdoorové rekreační aktivity. Právě těmito oblastmi prochází, kromě jednoho, všechny nejpoblárnější treky zvané Great Walks, což vzájemně zvyšuje popularitu jak těchto tras, tak národních parků. Většina (9) se nachází na Jižním Ostrově, včetně největšího novozélandského národního parku, nazvaného podle charakteristické krajiny Fiordland National Park. Podle mnohých statistik (např. Tourism New Zealand, 2014) je tento národní park tím nejnavštěvovanějším (viz Příloha č. 2). Přispívají k tomu jak tři Great Walks, které jím procházejí, tak samotná krajina protkaná ledovcem vytvořenými fjordy, jezery, strmými horskými stěnami tyčícími se nad tmavě modrou vodní hladinou a hustými lesy (Department of Conservation, 2016c).

Kvůli enormnímu turistickému boomu, který Nový Zéland v poslední době zaznamenává, začalo DOC uvažovat o možnosti zpoplatnění vstupu do národních parků pro mezinárodní turisty. V únoru tohoto roku o tom informoval žurnalista Mussen na internetovém zpravodajském portálu Stuff (2016). Uvádí, že tyto změny reagují na nárůst výdajů DOC na správu infrastruktury, likvidování odpadu, úklid kempovišť a další náklady spojené s rostoucími počty turistů. Minulý rok (2015) jich podle článku přijelo do této země 3,1 miliónu, ale je očekáván nárůst až o další milión v horizontu pěti let. Takový trend růstu je pro DOC neudržitelný, pokud nedojde k navýšení vládních dotací, které jsou v současnosti zcela nedostatečné. V opačném případě by bylo nutné začít vybírat poplatky od mezinárodních turistů například za parkování v určitých oblastech nebo již zmíněný vstup do národních parků, uvádí Mussen (2016). Za nejkritičtější místa z tohoto pohledu (neudržitelné míry návštěvnosti) označuje ledovce Franz Josef a Fox, Mt. Cook, Tongariro Crossing a samozřejmě Milford Sound (viz Příloha č. 1).

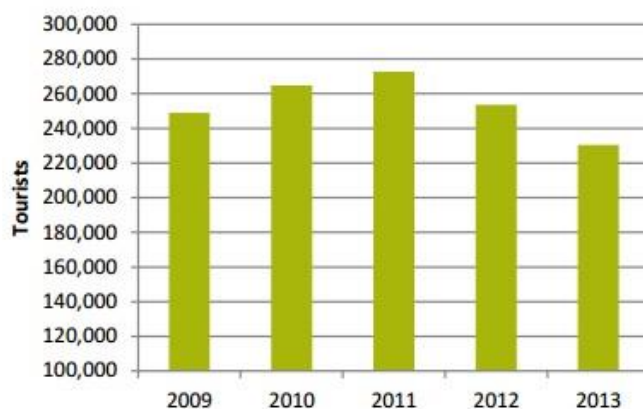
4.2.3 Treking na Novém Zélandu

Za všeho nejdříve je nutné zmínit, že v prostředí Nového Zélandu se pojem *treking* nepoužívá. Tato aktivita je zde nazývána *trampingem*, avšak v podstatě obsahuje stejné jevy, tj. rekreační aktivita zahrnující turistiku v náročném terénu, při které si její účastníci často nesou v batohu vybavení pro přespání nebo i vaření (Orsman, 1999). Z této definice vyplývá, že treking bývá mnohdy propojen s baťůžkovým cestovním ruchem. Pro tuto práci byl však pojem *tramping* používaný na Novém Zélandu záměrně nahrazen dnes již celosvětově známým výrazem *treking* chápaném v Brandosově podání (viz kapitola 2.2.5.1), a to za účelem vyhnutí se záměny významu trampingu novozélandského a českého, který je velice specifický.

I přes možné nejasnosti v názvosloví faktem zůstává, že pěší turistika ve všech svých formách, ať už ji budeme nazývat trekingem, trampingem, hikingem či jinak, je na Novém Zélandu fenoménem. Je tomu tak především díky husté síti tras (podle McDonalda (2011) je jejich celková délka téměř 13 000 kilometrů) vedoucích rozličnými krásami tamní krajiny, které jsou spravovány již zmiňovanou

ochranářskou organizací Department of Conservation. Právě centralizované řízení jediným subjektem je velikou výhodou, neboť z něj vyplývá jednotný management i marketing, který zaručuje cílenou správu a kvalitní propagaci v domácím i mezinárodním měřítku, jednotné značení, bohaté ubytovací zázemí a mnohé další. Popularitu pěší turistiky v této zemi dokládají statistická data z let 2009 až 2013, která nabízí oficiální portál turismu Nového Zélandu. Z těchto průzkumů vyplývá, že se průměrně každý čtvrtý mezinárodní návštěvník během svého pobytu vydá na kratší či delší pěší túru, jejich počet pak činí v průměru 254 000 osob ročně (Tourism New Zealand, 2014).

Graf 1: Zahraniční turisté účastníci se pěší turistiky

Zdroj: Tourism New Zealand (2014)

Jak je z Grafu 1 patrné, v posledních dvou uváděných letech došlo k mírnému poklesu počtu turistů, avšak zpráva komentující statistiku uvádí, že i přesto zůstává pěší turistika klíčovým tahounem cestovního ruchu, neboť návštěvníci, kteří přijedou na Nový Zéland trekovat, zůstanou většinou delší dobu a ve výsledku utratí více než ostatní turisté (Tourism New Zealand, 2014).

4.2.3.1 Historie trekingu na Novém Zélandu

Život na zemi je s chůzí spojen odedávna. Na pěší cesty, které bychom mohli považovat za předchůdce treků, tak jak je známe dnes, se vydávali lovci, obchodníci, poutníci, kočovní pastevci a další, kteří putovali několik dnů, týdnů či měsíců za svým cílem. Jak uvádí Brezina (2015), vznik trekingu v pravém slova

smyslu se datuje do 60. let 20. století, kdy britský vojenský atašé Jimmy Roberts prošel podhůří Himaláje a na základě této vlastní zkušenosti založil v roce 1964 společnost Mountain Travel a začal do Nepálu vozit první turisty.

Historií novozélandského trekingu se poměrně podrobně zabývá Phillips (2012). Podle tohoto autora položili jeho základy již domorodí obyvatelé - Maorové. Chůze byla logicky nejjednodušším prostředkem pro překonávání údolí i hor při jejich cestách především na západní stranu Jižních Alp, kde se nacházela hodnotná ložiska minerálu jadeitu, na Novém Zélandu známého spíše jako greenstone nebo pod maorským názvem „pounamu“. Obecně nejlehčí „treky“ vedly podél pláží. Na Severním ostrově vedla nejdůležitější trasa z Taranaki do Wellingtonu, tedy po západním pobřeží, zatímco na Jižním ostrově se využívala obě pobřeží a právě trasy, které je propojovaly, měly největší význam (viz Příloha č. 1).

V 19. století byly tradiční maorské cesty hojně využívány evropskými objeviteli, misionáři a obchodníky, kteří začali tuto infrastrukturu zdokonalovat a rozšiřovat o železnice. Jak ironicky podotýká Barnett (2007), tento rozvoj kvalitních cest a železnic vedl k většímu ocenění pěší turisticky a přírodních krás Novozéland'any, jelikož se taková místa stala daleko přístupnějšími. I přes tento rozvoj pozemních komunikací však podle Phillipse (2013) neztratily pěší cesty svůj význam. Především ve venkovských, horských a lesních oblastech sloužily jak zlatokopům směřujícím do kopců na Jižním ostrově, tak pastevcům, lovcům divoké zvěře či dřevorubcům. Právě pro jejich účely vznikly podle McDonalda (2011) na počátku 19. století první krátké stezky vybudované Evropany, díky kterým se zlepšila dostupnost k lesům bohatým na strom kauri, který byl ceněným materiálem. V dalších letech byly položeny také primitivní základy značení trekingových cest například pomocí kamenných mohyl nebo odloupávání kůry stromů podél tras, pokračuje Phillips (2013). S počátky mezinárodního turismu na Novém Zélandu a vznikem střední třídy projevující zájem o své zdraví došlo na přelomu 19. a 20. století ke značnému posunu ve vnímání pěší turistiky jako outdoorové rekreační aktivity. Tento vývoj odhalil nový význam a využití trekingových cest. Za vůbec první čistě rekreační trek je Phillipsem (2013) považován Milford Track. K jeho

založení přispěl velkou měrou badatel Donald Sutherland, který na svých cestách objevil v roce 1880 velkolepé Sutherlandovy vodopády poblíž Milford Sound v oblasti zvané Fiordland. Tomuto treku se brzy dostalo mezinárodního věhlasu, některými uznávanými periodiky byl dokonce označován jako nejlepší pěší stezka na světě a řady milovníků divoké přírody již mohly využívat možnosti přespat v turistických boudách podél cest. V té době začaly vznikat první národní parky, Tongariro již v roce 1887, a od počátku 20. století i další chráněná území označovaná na Novém Zélandu nejčastěji jako „scenic reserve“ (Barnett 2007:10). Tento vývoj vedl podle zmíněného autora nevyhnutelně k založení prvního novozélandského trampingového klubu Wellington's Tararua Tramping Club v roce 1919, na který brzy navázaly mnohé další a vytvořily tak síť, která hrála klíčovou roli v rozvoji dalších tras. Významným mezníkem v historii trekingu na Novém Zélandu bylo spojení organizací Department of Lands & Survey a New Zealand Forest Service, které dalo vzniknout organizaci DOC.

V současné době je Nový Zéland považován za jednu z nejlepších destinací pro treking a pěší turistiku (Barnett, 2007). Počet trekingových tras neustále roste, Phillips (2013) například uvádí počet 125 tras různých kategorií v roce 2007, v roce 2016 je již možné najít na vyhledávací novozélandských trekingových tras téměř 300 výsledků pro vícedenní treky (New Zealand Trampler, 2016).

4.2.3.2 Druhy tras

Rozdělení turistických tras existuje celá řada, ať už se jedná o diferenciaci z hlediska fyzické náročnosti, časové náročnosti, typu organizace či jednoduše geografického umístění. Velkým pomocníkem turistů při výběru správného treku jsou vyhledávací aplikace (např. Track Finder na stránkách New Zealand Trampler), kde si mohou zájemci podle zadaných parametrů vyhledat jim vyhovující trasu.

Nejpřesnější rozdělení novozélandských turistických tras podle náročnosti nabízí DOC (2016b):

Tabulka 1: Dělení treků dle náročnosti a jejich charakteristika

Typ trasy / treku a označení (anglické pojmenování)	Charakteristiky
Jednoduchá cesta (Easy access short walk) 	- úroveň: nejlehčí - délka: max. 1 hodina - vhodné pro: všechny vč. osob na invalidním vozíku a kočárků - standard cesty: rovný dobře udržovaný povrch bez schodů a stoupání, potoky a řeky jsou přemostěny
Krátká procházka (Short walk) 	- úroveň: nejlehčí - délka: max. 1 hodina - vhodné pro: osoby nejrůznější fyzické kondice a věku - standard cesty: hladký dobře udržovaný povrch s občasnými schody, potoky a řeky jsou v místě přechodu přemostěny
Turistická stezka (Walking track) 	- úroveň: lehká - délka: nepřesahuje 1 den - vhodné pro: osoby s nízkou až střední fyzickou kondicí, některé treky jsou vhodné pro horské kolo - standard cesty: většinou dobře udržovaná, občasně strmé, hrbolaté či bahnitě pasáže, jasně značeno, potoky a řeky jsou v místě přechodu přemostěny
Great Walk (Great Walk / Easier tramping track) 	- úroveň: střední - délka: několikadenní pochody - vhodné pro: osoby s omezenými zkušenostmi s odlehlými oblastmi, některé treky jsou vhodné pro horské kolo - standard cesty: celkově dobře udržovaná, občasně strmé, hrbolaté či bahnitě pasáže, velmi dobře značená značkami, cedulemi a sloupky, větší potoky a řeky jsou přemostěny
Trekingová cesta (Tramping track) 	- úroveň: pokročilá - délka: několikadenní náročné pochody - vhodné pro: osoby středními až vysokými zkušenostmi s pobytem v odlehlých místech, nutné navigační a „survival“ schopnosti - standard cesty: většinou neudržované cesty, náročné a strmé, cesta značená značkami, sloupky nebo kamennými mohylami, vodní toky nepřemostěné
Trasa (Route) 	- úroveň: obtížná (expert) - délka: několikadenní pochody - vhodné pro: osoby s velkými zkušenostmi s pobytem v odlehlých místech, nutné navigační a „survival“ schopnosti, vysoký stupeň fyzické kondice a soběstačnosti - standard cesty: neudržovaná přírodní cesta, často hrbolatá, bahnitá a velmi strmá, cesta značená značkami, sloupky nebo kamennými mohylami, vodní toky nepřemostěné

zdroj: vlastní zpracování podle Department of Conservation (2016b) a Lejsek (2013b)

K této tabulce je nutné dodat, že podmínky trekingu v Brandosově podání (především kritérium vícedenního pochodu) splňuje pouze druhá trojice typů, tzn. Great Walk, Trekingová cesta a Trasa. První tři jsou pak určeny pro méně náročnou, maximálně jednodenní pěší turistiku.

Jako největší lákadlo trekingu na Novém Zélandu jsou prezentovány tzv. Great Walks (viz Tabulka 2). Tyto treky vedou nejkrásnějšími scenériemi země a podle DOC (2016a) si zde přijde na své každý milovník přírodních krás od původních lesů, jezer a řek až po skalnaté vrcholky hor, hluboké rokle a rozlehlá údolí. Veškeré trasy jsou skvěle udržované a kvalitně značené, se sítí příhodně umístěných ubytovacích zařízení (viz Příloha č. 1), která nabízejí vysoký standard vybavení, pohodlí a kapacity.

Vzhledem k popularitě těchto treků je však nutné si místo v chatách zamluvit, a to především během hlavní sezóny trvající od konce října do konce dubna. Jak uvádí cestovatel Lejsek (2013a), například na nejznámější trase Milford Track je potřeba zarezervovat místo na chatách minimálně půl roku dopředu. Tento trek je dokonce tak populární, že pro něj správa DOC zřídila rezervační systém, který omezuje počet turistů, kteří ho mohou absolvovat. Hrazdířová (2014) také upozorňuje, že u chat, kde není možnost rezervace místa pro přespání, funguje režim na jednoduché zásadě - kdo přijde dřív, spí na matraci, kdo pozdě, ten si musí vystačit s tvrdou zemí. Zároveň jsou zde využívány tzv. schránky poctivosti (angl. Honesty Box), do kterých mají příchozí turisté vhodit určitý počet lístků Backcountry Hut Ticket, které si před odchodem na trek zakoupí v některé z kanceláří DOC. Poslední důležité pravidlo je, že veškeré odpadky si z chat musí turista odnést zpátky do civilizace, což velkou měrou přispívá k zachování čisté a divoké přírody Nového Zélandu. Přestože většina turistů preferuje vlastní organizaci a nezávislý treking, všechny trasy spadající do Great Walks nabízejí i možnost jejich absolvování s průvodcem, avšak i tento způsob musí být zarezervován s dostatečným předstihem.

Tabulka 2: Přehled Great Walks

Název a symbol	Délka: dny / km	Popis
SEVERNÍ OSTROV		
Lake Waikaremoana Track 	3-4 dny / 46 km	<ul style="list-style-type: none"> - příroda: jezero, les - sezóna: celý rok
Tongariro Northern Circuit 	3-4 dny / 43,1 km	<ul style="list-style-type: none"> - příroda: vulkanická krajina - národní park: Tongariro NP - sezóna: konec října - konec dubna
Whanganui Journey 	5 dnů / 145 km	<ul style="list-style-type: none"> - příroda: řeka Whanganui - národní park: Whanganui NP - plavba v kajaku; maorská kultura - sezóna: celý rok
JIŽNÍ OSTROV		
Abel Tasman Coast Track 	3-5 dnů / 54,4 km	<ul style="list-style-type: none"> - příroda: písčité pláže, pobřeží - národní park: Abel Tasman NP - zátoka Golden Bay - lze zdolat část cesty na kajaku - sezóna: celý rok
Heapy Track 	4-6 dnů / 82 km	<ul style="list-style-type: none"> - příroda: pláže s palmami, travnatá pahorkatina - národní park: Kahurangi NP - sezóna: celý rok
Kepler Track 	3-4 dnů / 60 km	<ul style="list-style-type: none"> - příroda: jezero, horská krajina - národní park: Fiordland NP - sezóna: konec října - konec dubna
Milford Track 	4 dny / 53,5 km	<ul style="list-style-type: none"> - příroda: fjordy, horská krajina - národní park: Fiordland NP - sezóna: konec října - konec dubna
Routeburn Track 	2-4 dnů / 32 km	<ul style="list-style-type: none"> - příroda: horská krajina - národní park: Fiordland NP - sezóna: konec října - konec dubna
STEWARTŮV OSTROV		
Rakiura Track 	3 dny / 32 km	<ul style="list-style-type: none"> - příroda: lesy, ptactvo - národní park: Rakiura NP - sezóna: celý rok

Zdroj: vlastní zpracování podle New Zealand Tramper (2015) a Lejsek (2013b)

Oficiální stránky cestovního ruchu země *100% Pure New Zealand* (2016) k přehledu devíti Great Walks dodávají, že by se měl jejich počet v roce 2018 rozšířit o dalšího zástupce. Tím bude Pike29 Memorial Walk, 45 kilometrů dlouhý trek, vedoucí národním parkem Paparoa na západním pobřeží Jižního ostrova. Pro tyto účely bude národní park rozšířen tak, aby zahrnoval oblast řeky Pike, kde v roce 2010 tragicky zahynulo 29 dělníků při sérii explozí v uhelném dole. Trek se tak stane jakýmsi památníkem této nešťastné události.

Obrázek 2: Mapa Great Walks (označeny bílou tečkou)

Zdroj: Orrell (2010:10)

Zcela samostatnou kapitolou je trek s příhodným maorským názvem Te Araroa Trail, neboli Dlouhá cesta. Jedná se o 3000 km dlouhou trasu, vinoucí se délkou celé země od jejího severního cípu Cape Reinga až po jeho jižní protějšek Bluff (Sedláček, Wawrosz, 2014), (viz Příloha č. 1). Koncept trasy procházející celým Novým Zélandu má velmi dlouhou historii. Již v roce 1975 se nově založená New Zealand Walkways Commission začala pokoušet o zřízení takovéto „vyhlídkové

trasy“, ale její snaha vedla jen k vybudování několika kratších stezek (New Zealand Tramper, 2008). S neúspěchem se následně potýkala i organizace DOC, především kvůli nedostatečnému rozpočtu a nesouhlasu některých regionálních autorit. Až v roce 1994 se na základě jediného novinového článku podporujícího tuto myšlenku podařilo ustanovit právní subjekt Te Araroa Trust (dále jen TAT), tedy jakousi nadační společnost, která úspěšně přesvědčila všechny potřebné strany a mohla tak začít podnikat konkrétní kroky k dosažení jejich cíle. Díky práci mnohých dobrovolníků, finanční pomoci od partnerů, dárců a z grantů a všeobecné podpoře autorit i široké veřejnosti se nakonec tento zdánlivě neuskutečnitelný nápad podařilo realizovat a Te Araroa Trail byl 3. prosince 2011 slavnostně otevřen (Te Araroa Trust, 2016).

I přesto, že je tento trek poměrně mladý, je zářným příkladem skvělého managementu, kterým se mohou pochlubit všechny populární novozélandské trasy. Jasně stanovená vize, cíl a hodnoty, volně přístupné informace o všem, co by mohlo případné zájemce zajímat, promyšlený marketing (zaměřený mimo jiné i na děti), zájem o „klienty“ (možnost dobrovolné registrace a vyplnění základních údajů týkajících se turisty a průběhu jeho cesty), jejich potřeby a připomínky, na základě kterých TAT neustále zdokonaluje nabídku svých podpůrných služeb nebo široké zapojení dobrovolníků, místních komunit a prvků tradiční maorské kultury (Te Araroa Trust, 2016). To jsou jen některé z bodů, díky kterým se stává Te Araroa Trail opravdovým pojmem ve světových trekingových kruzích.

4.2.4 Propagace turismu a pěší turistiky

Téměř každý si ve spojitosti s Novým Zélandem vybaví bezesporu krásnou přírodu. V tomto ohledu zafungoval marketing propagující Nový Zéland jako přírodní klenot více než úspěšně. Počty mezinárodních návštěvníků postupně rostou (viz Přílohy č. 2), a proto se turistická centrála Nového Zélandu mohla zaměřit na konkrétní aktivity, které hodlá propagovat a díky tomu nalákat k návštěvě ještě více cestovatelů. Jak Tourism New Zealand (dále jen TNZ) uvádí, klíčovou prioritou se v současné době stalo zacílení na návštěvníky s tzv. speciálními zájmy. Ti totiž

podle provedených průzkumů zůstávají v zemi delší dobu, a tudíž utratí více peněz než „průměrní“ návštěvníci (Tourism New Zealand, 2015a). Oblasti speciálních zájmů, které jsou podle TNZ v jejich zemi něčím odlišné, a proto mohou nabídnout návštěvníkovi unikátní zážitek z dovolené, jsou:

- **jízda na silničním a horském kole**
- **muškaření (rybolov)**
- **golf**
- **lyžování**
- **pěší turistika a trekking**

Nejen tento speciální sektor, ale i celkově novozélandský turismus se daří TNZ propagovat pomocí marketingových kampaní, účastí na nejrůznějších veletrzích, využíváním služeb obchodních agentů a zvaním mezinárodních kapacit z oboru, aby si na vlastní kůži vyzkoušeli, co jim může Nový Zéland nabídnout.

Co se týká propagace samotné pěší turistiky, TNZ prohlašuje: „*Naše aktivity propagují pěší turistiku a trekking jako „přirozeně dechberoucí“, abychom poukázali na fakt, že tak rozmanitou krajinu, divokou přírodu a životní prostředí nelze najít nikde jinde*“ (Tourism New Zealand, 2015b). Je ale potřeba zdůraznit, že nejen krásná příroda, ale i stovky jednodenních i vícedenních tras různých obtížností a možnost treků s průvodcem je tím, co může nalákat širokou škálu turistů. TNZ ve své zprávě (2015b) věnující se tomuto konkrétnímu sektoru uvádí některá další zjištěná fakta o mezinárodních pěších turistech: naprostá většina jsou nezávislí turisté cestující bez dětí a rodinných příslušníků, jeví velký zájem o další sportovní aktivity a činnosti spojené s divokou přírodou (horolezectví, seskoky volným pádem, pozorování velryb a další), zhruba 49 % z nich patří do věkové kategorie 15-34 let a poměrně překvapivým 32 % je více než 45 let. Poslední zmíněná skupina, tedy aktivní turisté starší 45 let se zájmem o přírodní atraktivitu, pocházející především z Austrálie, USA, Velké Británie a Německa (země s největší poptávkou po novozélandských trekách), jsou v současné době hlavní cílovou skupinou, na kterou se zaměřuje marketing TNZ. Druhou skupinou jsou pak

všichni ostatní návštěvníci ze zmíněných zemí, kteří nejedou na Nový Zéland primárně za pěší turistikou, ale kteří jsou takové nabídce případně otevřeni.

TNZ (2015b) vidí jedinečnost svého nabízeného produktu ve třech hlavních bodech:

- **přístupnost** - k unikátní fauně, flóře a divoké přírodě
- **diverzita** - krajiny a prostředí, kterým pěší trasy procházejí
- **lidé** - přátelští místní obyvatelé a průvodci vždy ochotní pomoci

Rizika naopak spatřují v konkurenčních destinacích proslulých svými treky a dále také v tom, že v otázce trekingu na Novém Zélandu je mezi potenciálními návštěvníky známo jen několik Great Walks, které jsou považovány za poměrně obtížné, a tudíž vhodné jen pro náročnější a zkušenější turisty. Avšak i proti těmto hrozbám bojuje TNZ v úzké spolupráci s Department of Conservation. V současné době například vytvářejí společnou marketingovou kampaň na podporu dalších outdoorových zážitků charakteristických pro tuto zemi, aby vznikly vedle Great Walks další celosvětově konkurenceschopné produkty novozélandského cestovního ruchu (Tourism New Zealand, 2015b).

4.3 Treking na Novém Zélandu v nabídce českých CK

Zájezdy na Nový Zéland nejsou v nabídkách českých cestovních kanceláří až tak ojedinělým jevem, jak by se mohlo zdát, nicméně vzhledem ke vzdálenosti této destinace se jedná o poměrně specifický produkt. Z členů Asociace cestovních kanceláří ČR (dále jen ACK ČR) nabízí cesty na Nový Zéland většinou jen cestovní kanceláře zaměřené na exotické (např. CK ESO travel) nebo „dobrodružné“ zájezdy (např. CK Adventura), popřípadě velké cestovní kanceláře s dlouholetou tradicí, jako je CK Čedok (ACK ČR, 2016). Pokud však turista hledá takový zájezd, který by ve svém programu zahrnoval i možnost trekingu, jeho výběr se výrazně zúží.

Podle dostupných zdrojů je jedinou českou CK, jejíž nabídka odpovídá požadavkům potenciálního klienta se zájmem o trekingovou náplň dovolené, CK Adventura. Konkrétně se jedná o její 25denní zájezd nazvaný „*Nový Zéland - země fantazie*“ (CK Adventura, 2016). Již v úvodním popisu zájezdu se zájemce dočte o „*perličce v podobě přechodu Jižních Alp*“. Program cesty zahrnuje kromě objevování nejkrásnějších míst Severního a Jižního ostrova (půl až 1denní túry) i zmíněný 3denní přechod v oblasti národních parků Aspiring a Fiordland. Tento trek lze absolvovat jak individuálně, tak s průvodcem. Během celého zájezdu je zařízeno ubytování na horských chatách nebo ve stanu v kempech, snídaně a večeře si skupina připravuje společně. Tato nabídka se tedy, kromě jiného i díky nemasovému charakteru (skupiny jen po 6-11 osobách), nejvíce přibližuje obrazu pravého novozélandského trekingu.

Jistě atraktivním je i zájezd „*Národní parky Nového Zélandu*“, pořádaný CK Alpina, která se specializuje na aktivní dovolené zaměřené na pěší turistiku, cykloturistiku, vysokohorskou turistiku, expediční výpravy a podobně (CK Alpina, 2016). Program zahrnuje během 25 dnů velké množství pěších túr a výšlapů s délkou pohybující se od 1 až do 8 hodin, avšak to podle Brandosovy definice, uplatňované v této práci, nelze považovat za treking v pravém slova smyslu. Ostatní cestovní kanceláře zabývající se mimo jiné cestami na Nový Zéland (např. CK Čedok, CK Alvarez, CK Monoï aj.) ve svých itinerářích zájezdu alespoň jednu pěší túru zmiňují (v naprosté většině v oblasti Tongariro NP), nutno ale upozornit, že se jedná spíše o procházky v řádech pouhých několika desítek minut.

Další možností rozšiřující cestovatelův výběr je nabídka různých CK na sestavení individuálního zájezdu podle přání klienta. Takovou službu poskytuje například CK Stella Travel, která na svých stránkách sebevědomě hlásá, že je schopná zajistit „*ve všech nabízených zemích úplně vše, co lze nabídnout*“ (Stella Travel, 2016), otázkou ale zůstává, jak moc je toto prohlášení vůbec reálně splnitelné.

Poslední velmi zajímavou možností je využití služeb CK True Travel, která je od roku 2001 specialistou na Nový Zéland. Nebyla zmíněna v předchozích odstavcích,

jelikož není členem ACK ČR. Jedná se o novozélandský podnikatelský subjekt se sídlem v Queenstownu, založený Vlad'kou Kennett a Martinem Slívou, Čechy žijícími dlouhodobě na Novém Zélandu (CK True Travel, 2016). Kromě bohaté nabídky vlastních zájezdů spolupracují i s některými českými kanceláři (mj. CK Adventura), pro které vytvářejí a zajišťují náplně jejich zájezdů do této země a poskytují také služby svých průvodců (všichni českého původu). Jistě lákavou možností jsou jejich zájezdy pro osoby cestující „sólo“, pro které jsou schopni zajistit veškeré ubytování, vstupy, návrhy denních programů, pronájmy aut a další. Takový turista pak může cestovat sám v pronajatém autě a nestarat se o organizační záležitosti, jelikož vše má již zajištěno cestovní kancelář True Travel. V neposlední řadě je i tato CK schopná vytvořit zájezd zcela „na míru“ klientovi podle jeho preferencí a zájmů.

4.4 Dotazníkové šetření

Pro účely vlastního průzkumu byl vytvořen dotazník, který měl pomoci ke zjištění zájmu o treking obecně a na Novém Zélandu (dále jen NZ) a o celkovém povědomí o této aktivitě v dané destinaci. Dotazník byl distribuován v tištěné nebo elektronické formě dvěma zvoleným skupinám. První, početnější skupinu (94 respondentů) tvořili současní a bývalí studenti oboru Managementu cestovního ruchu z Fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové, tedy vzorek odborně erudovaný, u kterého se dá předpokládat znalost a zájem o dané teritorium. Jelikož se jednalo o respondenty ve věkovém rozmezí od 19 do 25 let, byl předpokládán spíše teoretický přístup k popisované problematice daný menšími zkušenostmi s cestováním a trekingem. Druhý vzorek byl tvořen 15 respondenty ve věku nad 40 let, pracujícími, se zájmem o cestování a znalými anglického jazyka. U nich byl předpokládán spíše reálný - praktický přístup k dané problematice. Proto byli požádáni o okomentování obsahu dotazníku, vyjádření doplňujících myšlenek a názorů.

4.4.1 Skupina 1: studenti MCR

V první části dotazníku byli respondenti dotázáni na osobní údaje, konkrétně jejich pohlaví a vztah ke sportu:

Tabulka 3: 1. část: Personální údaje

	celkově	muži	ženy
Ot. 1: Pohlaví			
	100 % (94 odpovědí)	38 % (36)	62 % (58)
Ot. 2: Typ respondentů			
Spíše sportovní	72 % (68)	75 % (27)	71 % (41)
Spíše nesportovní	28 % (26)	25 % (9)	29 % (17)

Zdroj: vlastní zpracování

Genderové rozdělení, tedy téměř dvoutřetinová převaha žen nad muži víceméně odpovídá skladbě studentů oboru MCR. Jelikož trekking je sportovní aktivita, bylo nutné také zjistit, zda mají dotazovaní studenti vztah ke sportu a aktivnímu pohybu. Téměř tři čtvrtiny všech respondentů se považují za spíše sportovní typ, tedy je zde možné vyjádřit předpoklad, že budou myšlenky trekingu pozitivně nakloněni.

Druhá část otázek měla za cíl zjistit zájem o pobyt v přírodě, pěší turistiku a zkušenosti s trekingem:

Tabulka 4: 2. část: Zájem o turistiku a trekking

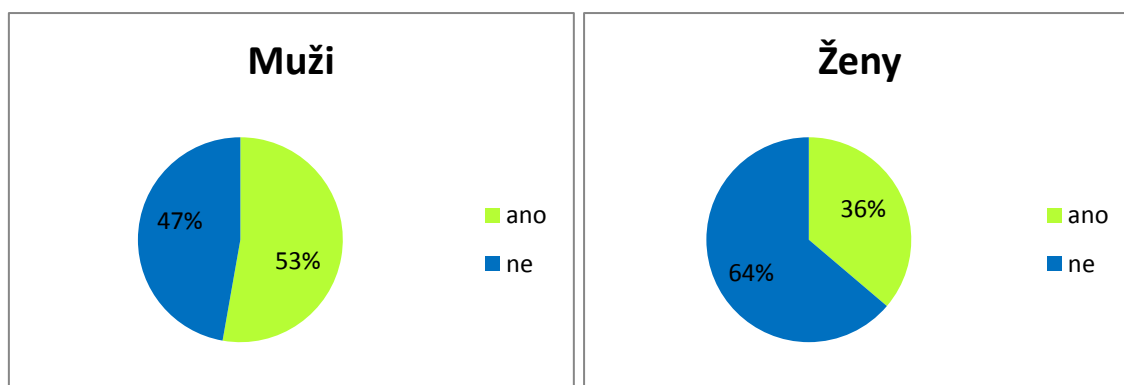
	celkově	muži	ženy
Ot. 3: Preferovaná náplň cestování			
Návštěvy kulturních a historických míst	20 % (19)	22 % (8)	19 % (11)
Pobyt a turistika v přírodě	19 % (18)	20% (7)	19 % (11)
Obojí výše zmíněné	61 % (57)	58 % (21)	62 % (36)
Ot. 4: Zájem o pěší turistiku			
Ano	85 % (80)	83 % (30)	86 % (50)
Ne	15 % (14)	17 % (6)	14 % (8)
Ot. 5: Zkušenosti s trekingem			
Ano	43 % (40)	53 % (19)	36 % (21)
Ne	57 % (54)	47 % (17)	64 % (37)

Ot. 6: Délka absolvovaného treku			
Dvoudenní	72 % (29)	79 % (15)	67 % (14)
Více než dvoudenní	28 % (11)	21 % (4)	33 % (7)

Zdroj: vlastní zpracování

Z odpovědí vyplynulo, že dotazované ve většině případů (61 %) na cestování láká jak kulturně-historická složka, tak složka přírodní. Zatímco v otázce zájmu o pěší turistiku se kladně vyjádřilo 80 respondentů (85 %), zkušenosti s trekingem přiznalo jen 40 osob (43 %), přičemž se projevily značné rozdíly mezi muži a ženami. Tento výsledek (menší zkušenosti s trekingem) je poměrně logický. Hlavní náplní pěší turistiky je chůze, tedy ten nezákladnější lidský pohyb, který lidé většinou ani nepovažují za sportovní výkon. To potvrzuje i fakt, že pouhých 7 respondentů z 26, kteří se označili za nespportovce, uvedlo, že je pěší turistika neoslovuje. Zbylých 19 se sice považuje za nespportovní typ, nicméně k pěší turistice mají kladný vztah. Treking je však již speciální druh pěší turistiky, je náročnější jak časově (zpravidla vícedenní pochody), tak fyzicky (turisté si většinou nesou vše v batohu na zádech, pohyb v nížinném až vysokohorském terénu).

Grafy 2: Zkušenosti s trekingem - muži a ženy

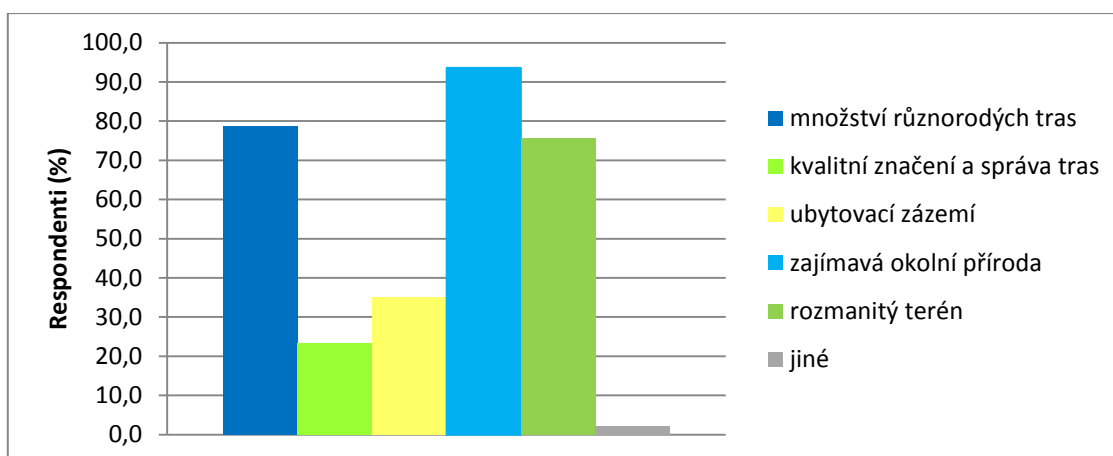
Zdroj: vlastní zpracování

Dále se ukázalo, že pokud již dotazovaní někdy trekovali, jednalo se většinou (72 %) jen o dvoudenní trek. V otázce č. 6 bylo v dotazníku možné zaškrtnout třetí odpověď (v tabulce neuvedena): „chodím pouze na jednodenní túry“, tuto možnost

měli logicky zvolit ti, kteří v předchozí otázce odpověděli záporně, tedy že nemají s trekingem zkušenosti. V pár případech ale tuto možnost zaškrtnli i osoby, které v předchozí otázce odpověděli kladně. Tento rozpor může být vysvětlen tím, že si dostatečně nepřečetli zadání a otázky, kde je pojem treking definován, a tedy za treking považují i situace, kdy chodí na jednodenní túry vždy s návratem „na základnu“, ale po dobu více za sebou jdoucích dnů.

Třetí sekce zkoumala povědomí o poměrech trekingu na Novém Zélandu a upřednostnění zmíněné destinace pro tuto aktivitu před jinými zeměmi.

Graf 3: Co může NZ nabídnout v oblasti trekingu

Zdroj: vlastní zpracování

Nejčastěji zvolenými odpověďmi na otázku co může NZ nabídnout v oblasti trekingu byly ty spojené s přírodními poměry a množství různorodých tras (odlišná náročnost, délka apod.). Z toho je zřetelné, že NZ je mezi dotazovanými známý především pro svou krásnou a rozmanitou přírodu, povědomí o samotném trekingu a jeho zázemí (ubytování, značení,...) je již daleko nižší. V této otázce byla i možnost „jiné“, kterou zvolili dva dotazovaní. První k dalším odpovědím dodal i čistotu přírody, vlídnost místních lidí a celou destinaci označil za ráj, druhý respondent svou poznámkou o cestě z Hobitína do Mordoru poukázal na silnou vazbu NZ s trilogií o Pánu Prstenů, který se zde natáčel a výrazně přispěl k turistickému zájmu o tuto zemi.

V otázce č. 8 měli dotazovaní studenti vybrat ze seznamu tras Great Walks a Te Araroa ty, o kterých již slyšeli. Zde se potvrdilo očekávání, že ani o těchto trasách, které jsou turistickými organizacemi NZ propagovány jako hlavní lákadla, nemají lidé bez výraznějšího zájmu o trekking v této zemi větší povědomí. Pouhých 16 z 94 dotazovaných (17 %) označilo alespoň jeden jim známý trek. Mezi zmíněnými treky pak jasně vyčnívala dvojice Milford Track (vybráno 12x) a Abel Tasman Track (11x), které jsou dvěma nejznámějšími trasami Jižního ostrova.

V poslední otázce 3. části se měli respondenti zamyslet nad volbou NZ jako destinace, kterou by zvolili v případě zájmu o strávení dovolené aktivně trekem:

Tabulka 5: Volba NZ jako destinace pro trekking

	celkově	muži	ženy
Ot. 9: Volba NZ jako destinace pro trekkingový pobyt			
NZ jako první volba	7 % (7)	3 % (1)	10 % (6)
NZ mezi několika preferovanými destinacemi	64 % (60)	72 % (26)	59 % (34)
Možná bych NZ volil(-a), ale není mezi preferovanými destinacemi	26 % (24)	25 % (9)	26 % (15)
NZ bych rozhodně nezvolil(-a)	3 % (3)	0 % (0)	5 % (3)

Zdroj: vlastní zpracování

Ukázalo se, že pro 71% dotazovaných by byl NZ preferovanou destinací (1. a 2. odpověď), což je pravděpodobně způsobeno především zájmem o atraktivní okolní přírodu, která je výrazným faktorem, jak se ukázalo již v 7. otázce. Zajímavým jevem také bylo, že zatímco muži zůstávali ve svých odpovědích spíše „nevyhranění“, 9 respondentek (15 %) mělo radikální názor, ať již kladný (6x) nebo záporný (3x).

Čtvrtá sekce dotazníku měla za cíl zjistit preference dotazovaných v otázkách výběru typu treku. Tato část byla stěžejní, jelikož byl na jejím základě následně navržen vlastní trek, který by hypoteticky mohl sloužit jako návrh části dovolené na NZ v nabídce některé z českých CK s tímto zaměřením.

Tabulka 6: 4. část: Preferovaný druh treku

	celkově	muži	ženy
Ot. 10: Zájem o absolvování treku na NZ			
Ano	88 % (83)	92 % (33)	86 % (50)
Ne	12 % (11)	8 % (3)	14 % (8)
Ot. 11: Optimální délka treku			
1-2denní	26,5 % (22)	21 % (7)	30 % (15)
3-4denní	35 % (29)	43 % (14)	30 % (15)
5-6denní	12 % (10)	9 % (3)	14 % (7)
Alespoň týdenní	26,5 % (22)	27 % (9)	26 % (13)
Ot. 12: Preferovaná fyzická náročnost			
Nízká	22 % (18)	12 % (4)	28 % (14)
Střední	70 % (58)	73 % (24)	68 % (34)
Vysoká	8 % (7)	15 % (5)	4 % (2)
Ot. 14: Zájem o prozkoumání fauny			
Ano	94 % (78)	88 % (29)	98 % (49)
Ne	6 % (5)	12 % (4)	2 % (1)

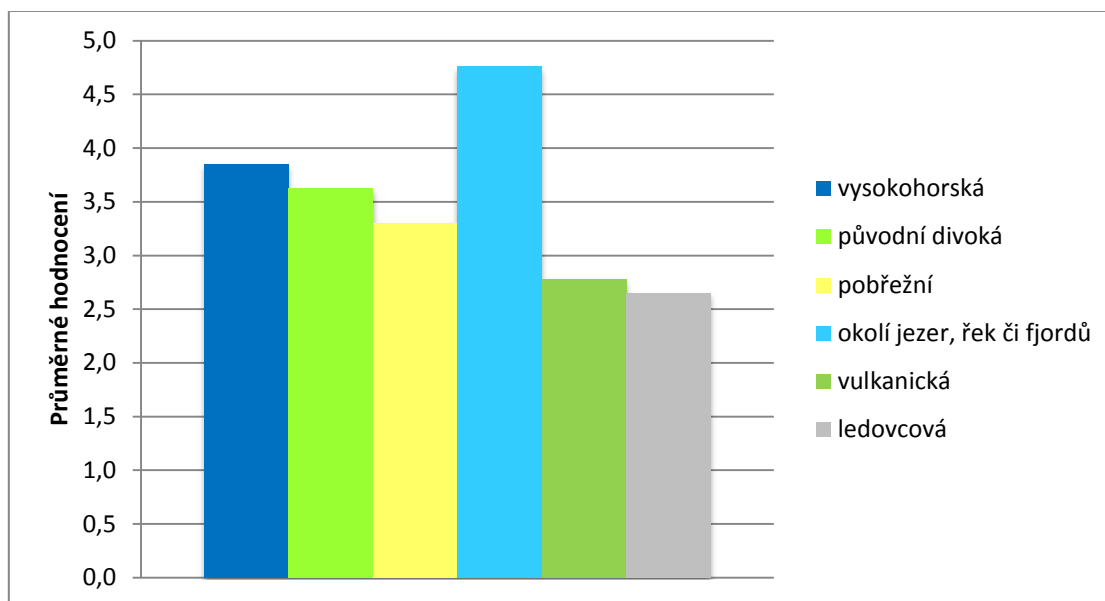
Zdroj: vlastní zpracování

V nejzásadnější otázce celého dotazníku, a sice zda mají dotazovaní zájem o treking na NZ se 83 z nich vyjádřilo kladně. Takový výsledek překonal očekávání autorky. Při prozkoumání ostatních odpovědí osob, které odpověděly záporně, je u 5 z 11 zcela evidentní, že důvodem je jak „nevyhovující“ destinace, tak nezájem o pěší turistiku a absence zkušeností s trekingem. V případě 4 z 11 se jeví jako důvod nezájmu volba destinace, u zbylých 2 jsou motivy obtížně definovatelné. Na následující otázky odpovídali již jen ti, kteří mají o treking na NZ zájem. U otázky optimální délky treku se neprojevil výraznější trend (převažovala možnost 3-4denní trek u 35 %) a nebyla vyzorována ani další souvislost se zájmem o pěší turistiku nebo preferovanou náročností trasy, kterou jasná převaha respondentů (70 %) volila jako střední. Jistě atraktivním prvkem trekingu na NZ je možnost pozorování tamní fauny bohaté na endemické druhy. Tuto možnost by si nenechalo rádo ujít celých 94 %, přičemž nezájem projevilo 12 % mužů a jen 2 % žen.

Jedním ze zásadních faktorů pro volbu treku je samozřejmě i typ krajiny, kterou prochází. Nový Zéland je proslulý tím, že se na malé rozloze lze setkat s mnoha rozmanitými druhy krajiny, ledovce obklopené deštnými lesy jsou jen pár

kilometrů od pobřeží a podobně. Novozélandské treky, především ty vícedenní, tak často vedou skrz několik krajinných typů. Respondenti byli v otázce č. 13 požádáni o seřazení šesti základních typů krajiny, které se na NZ nacházejí, podle míry jejich atraktivity. Nejlákavějšímu typu bylo při vyhodnocení přiděleno 6 bodů, nejméně atraktivnímu pak 1 bod. Výsledky dopadly poměrně jednoznačně:

Graf 4: Atraktivita jednotlivých typů krajiny NZ

Zdroj: vlastní zpracování

Jasně nejlákavějším prostředím jsou řeky, jezera a fjordy. Tento výsledek může být zčásti způsoben tím, že všeobecně nejznámější oblastí NZ je Fiordland, protkaný sítí fjordů, vodních toků a vodopádů i ledovcovými jezery. Nejfotografovanějším místem této země je pak Milford Sound, s jehož obrazem si možná mnozí respondenti NZ přímo spojují, a proto pak tíhnou k takovému typu krajiny. Tento důvod by vysvětloval i další dva nejlépe bodované typy, jelikož z fjordů vyrůstají vysoká pohoří pokrytá bujným lesním porostem. Naopak překvapením je nezájem o vulkanickou a ledovcovou krajinu. Především vulkanická krajina s gejzíry a pestrobarevnými bublajícími vodními plochami je českému prostředí značně vzdálená, a proto by se dalo předpokládat, že by chtěli čeští turisté takovou krajinu více prozkoumat.

Poslední sekce dotazníku byla věnovaná převážně praktickým záležitostem spojeným s trekingem.

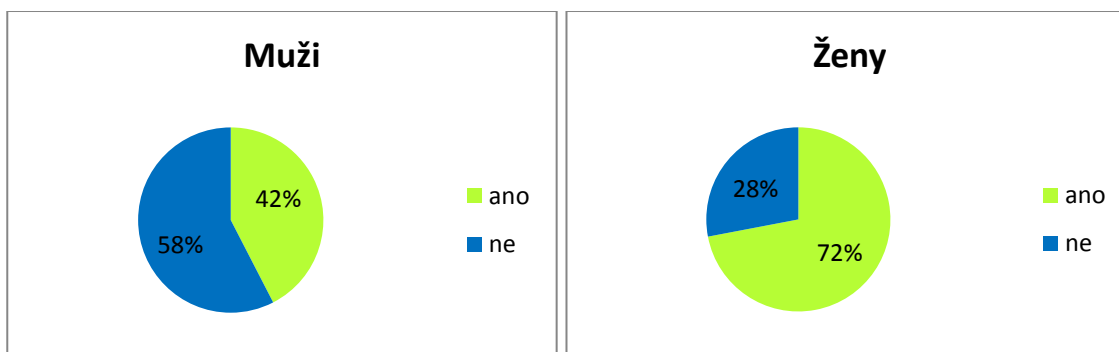
Tabulka 7: 5. část: Ubytování

	celkově	muži	ženy
Ot. 15: Závislost volby treku na typu dostupného ubytování			
Ano	60 % (50)	42 % (14)	72 % (36)
Ne	40 % (33)	58 % (19)	28 % (14)
Ot. 16: Preferovaný typ ubytování			
Turistické chaty	55 % (46)	49 % (16)	60 % (30)
Stanování v kempech	41 % (34)	45 % (15)	38 % (19)
Hotely	4 % (3)	6 % (2)	2 % (1)

Zdroj: vlastní zpracování

Otázky č. 15 a 16 se věnovaly dostupnému ubytování. DOC spravuje velké množství turistických chat, lodží, horských boud i kempů různých kategorií, kde mohou turisté přenocovat. Kolem nejpopulárnějších tras se zpravidla nacházejí oba druhy ubytování (chaty i kempy), na těch méně známých je výběr omezen. Obecně je typ dostupného ubytování zásadní pro 60 % dotazovaných. Především u žen je tato otázka klíčovou pro výběr treku. Lehce nad polovinu všech respondentů dává přednost turistickým chatám před kempy a hotely, které k pravému trekingu ani nepatří. I zde se projevila potřeba žen odpočinout si po celodenní túře v pohodlnějším prostředí, zatímco u mužů není rozdíl mezi volbou chat nebo stanu nijak markantní.

Grafy 5: Ubytování jako důležitý faktor - muži a ženy

Zdroj: vlastní zpracování

Co se týče vzájemné závislosti těchto dvou otázek, zcela zřejmě se ukázalo, že dotazovaní, kteří vybírají trek podle dostupného ubytování, preferují přespání v turistických chatách (70 %), naopak ti, pro které není typ ubytování důležitých faktorem, preferují stanování (67 %).

Tabulka 8: 5. část: Organizace a cena

	celkově	muži	ženy
Ot. 17: Preferovaný typ organizace			
Individuální organizace	69 % (57)	64 % (21)	72 % (36)
Trek s průvodcem organizovaný určitou společností	31 % (26)	36 % (12)	28 % (14)
Ot. 18: Cena, kterou je respondent ochotný za trek zaplatit			
Do 5 000 Kč	12 % (10)	6 % (2)	16 % (8)
5 001 - 10 000 Kč	38 % (32)	40 % (13)	38 % (19)
10 001 - 15 000 Kč	24 % (20)	24 % (8)	24 % (12)
15 001 - 20 000 Kč	22 % (18)	24 % (8)	20 % (10)
Nad 20 000 Kč	4 % (3)	6 % (2)	2 % (1)
Ot. 19: Zájem o vzdělávací panely			
Ano	92 % (76)	85 % (28)	96 % (48)
Ne	8 % (7)	15 % (5)	4 % (2)

Zdroj: vlastní zpracování

Zatímco otázka organizace treku vyznívá poměrně jasně (69 %) ve prospěch individuální organizace, odpovědi u ceny, kterou by byl turista ochoten za trek v místě zaplatit (za ubytování, případné služby průvodce a dopravu) jsou poměrně rozdílné, ačkoliv mírnou převahu má možnost 5 001 - 10 000 Kč. Je logické, že cenová úroveň se odvíjí mimo jiné od délky treku, která není v otázce definována. Proto je předmětem otázky pouze ochota dotazovaného a každý respondent by měl tedy uvážit na základě svých předchozích odpovědí, zda je například za více než týdenní trek s průvodcem a přespáváním v chatách ochoten zaplatit přes 20 000 Kč. U dvou ze tří respondentů ochotných zaplatit přes 20 000 Kč jejich volba opravdu odpovídala optimální délce treku (více než týden). Ukázalo se, že poněkud reálnější ponětí o výdajích mají muži, jelikož ti, kteří zvolili služby průvodce (a většinou i ubytování v chatách) byli zpravidla ochotni utratit 15-20 tisíc (4x), popřípadě 10-15 tisíc (5x), zatímco takto odpovídající ženy byly při

podobné délce treku ochotny zaplatit jen 5-10 tisíc (8x), popřípadě 10-15 tisíc (4x). V českém prostředí jsou poměrně častým jevem naučné a informační panely podél turistických cest, které informují o geologickém vývoji oblasti, o fauně a flóře, se kterou se lze setkat, o historii místa a o mnohém dalším, a proto byla nasnadě otázka, zda by tyto prvky čeští turisté uvítali i na NZ. Jasná převaha respondentů (92 %) by takovouto vzdělávací funkci na svém treku ocenila.

4.4.2 Skupina 2: pracující cestovatelé ve věku nad 40 let

Tato skupina byla méně početná (15 respondentů - 10 mužů, 5 žen). Byl zvolen kvantitativně-kvalitativní přístup ke zjišťování a následnému zpracování dat. Dotazovaní byli požádáni o rozvinutí svých odpovědí, dílčím cílem pak bylo porovnat, zda se u starší a bohatší populace projevují jiné preference a zájem o treking.

Jak se ukázalo, u tohoto vzorku byly zkušenosti s trekingem daleko vyšší (100 % respondentů) než u skupiny studentů. Takto výrazný rozdíl je zcela jistě ovlivněn věkem a cestovatelskými zkušenostmi druhé skupiny, ale svou roli hraje i nepoměrně menší počet respondentů. Dotazovaní uváděli velké množství destinací, které již měli možnost touto formou poznat. Většinou se jednalo o vícedenní přechody hor (Slovensko, Řecko, Česká republika,...), ale mezi uvedenými byla i túra skrz džungli v Thajsku, klasický backpacking trek v Norsku nebo treking v Japonsku. Ačkoliv jasná převaha dotazovaných uvedla, že absolvovali zpravidla více než dvoudenní treky, často se objevoval názor, že takovéto aktivity podnikali převážně v mladším věku a v současnosti preferují spíše krátké túry podnikané buďto celý týden, ale s každodenním návratem na základnu, nebo proložené „odpočinkovými“ dny.

Co se týče prostředí a zázemí, které může NZ v oblasti trekingu nabídnout, se odpovědi 2. skupiny výrazněji nelišily od skupiny 1., nicméně dotazovaní často uváděli další možnosti, které se jim s touto otázkou spojily. Pár dotázaných uvedlo další aktivity, které lze v rámci turistiky na NZ vyzkoušet, jako rybolov nebo

ochutnávky místních kvalitních vín, často jmenovaným bylo vlídné prostředí, ať už ve smyslu přívětivých a vstřícných obyvatel, celkově „speciální atmosféry“ nebo kvalitního a funkčního zázemí a dalších služeb. Ve spojitosti s krásou a rozmanitostí přírodních poměrů byla také zmíněna „psychologicky terapeutická funkce“ trekingu. Povědomí o jednotlivých trasách Great Walks a Te Araroa bylo o něco lepší než u studentů, téměř polovina dotazovaných uvedla alespoň jeden jim známý trek. Nejvíce kladných odpovědí získal extrémní trek Te Araroa a nejnámější trek Severního ostrova Tongariro Northern Circuit. Nový Zéland je pro respondenty se zájmem o treking vhodnou destinací především z toho důvodu, že tuto zemi ještě neměli možnost navštívit (až na jednoho), avšak problematickou se může pro někoho jevit její vzdálenost, a proto by tento respondent preferoval destinace bližší.

Všichni dotazovaní shodně uvedli, že by rádi treking na NZ vyzkoušeli, převážně v délce 3-4 dnů (mimo jiné i z důvodu již menší fyzické zdatnosti). Častou odpovědí byl i trek v optimální délce přes týden. V této otázce se také ukázalo, že by dotazovaní rádi podnikli více kratších treků, aby měli možnost prozkoumat více oblastí země nebo si mezi jednotlivými túrami odpočinuli návštěvami měst nebo speciálními zájmy jako rybolovem či návštěvou hobitích vesniček. Vzhledem k vyššímu věku, a tedy předpokládané nižší fyzické kondici, by se dotazovaní většinou vyhnuli extrémně náročným trasám, jimi preferované treky by pak častěji procházely Jižním ostrovem, který je atraktivnější z hlediska variability krajinných typů. Pozorování tamní fauny by všichni uvítali, avšak často jako doplňkovou aktivitu, která by nehrála významnější roli ve výběru jejich trasy.

V otázce ubytování převládal názor, že jeho typ je důležitým. Respondenti uváděli, že na rozdíl od doby mládí je teď pro jejich regeneraci jistý komfort důležitý, především možnost hygieny, objevil se ale i takový názor, že „přehnané pohodlí k trekování prostě nepatří“. Ve volbě konkrétního typu ubytování uvedli 3 respondenti, že by uvítali přenocování v hotelu, což je s charakterem trekingu opravdu poměrně neslučitelné, zbytek jich neprojevil výraznější rozdíl v preferenci turistických chat nebo stanování. Jako zkušení cestovatelé upřednostňují převážně

individuální organizaci treku, nicméně to se ne zcela odráží na ochotě zaplatit za trek i přes 20 000 Kč, což uvedla jako svou odpověď třetina respondentů. O dva více je ochotno zaplatit 5-10 tisíc Kč, ovšem uvádějí, že toto opravdu velmi záleží na délce treku, a tudíž by v případě delší trasy ochotně vynaložili financí více. V poslední otázce týkající se zájmu o informačně naučné cedule podél tras se 14 z 15 respondentů vyjádřilo kladně (rádi by se například dozvěděli o vývoji nebo zvláštностech reliéfu), avšak 1 dotazovaný poukazoval na narušení čisté okolní přírody takovými informačními prvky.

Výsledky dotazníkového šetření u 2. skupiny dopadly podle očekávání. Na odpovědích se podepsaly především větší zkušenosti s trekingem i cestováním a lepší finanční zázemí.

4.4.3 Diskuse výsledků

Dotazníkového šetření se zúčastnilo dohromady 109 osob, rozdělených do dvou skupin. Výběr respondentů se po vyhodnocení jeví jako správný, neboť poskytl pohled dvou nejpočetnějších věkových skupin, které poznávají Nový Zéland díky pěší turistice (viz kapitola 4.2.4). Vhodnost zvoleného vzorku se potvrdila i v jeho kladném vztahu ke sportovním aktivitám (více než tři čtvrtiny všech respondentů se považují spíše za sportovní typ), který je pro zkoumaný typ náplně cestování zásadní. Těžko by měl o cestu na Nový Zéland s trekingovým programem zájem někdo, kdo nemá k pohybu kladný vztah. Jako lehce problematické se může zdát kvantitativní omezení 2. skupiny, která tedy není tak početná, aby se její výsledky daly generalizovat na širší populaci s danými charakteristikami (věk, zaměstnání, zájem o cestování, znalost cizího jazyka). Avšak jak již bylo řečeno dříve, u těchto respondentů šlo kromě kvantitativního i o kvalitativní šetření, vycházející z jejich doplňujících odpovědí, vyjádření myšlenek, zkušeností a poznatků, a pro takovýto druh zpracování se vzorek zdál být dostatečně velký.

Co se týče volby otázek i ta se ukazuje být poměrně zdařilou. Pouze v některých případech by byla patrně vhodnější jiná formulace jednotlivých možností nebo

jejich rozšíření. Například v otázce č. 6 dotazující se na délku treku, který respondenti absolvovali, se ukázaly komplikace s možností c) „chodím pouze na jednodenní túry“, kterou někdy volili i respondenti, kteří uvedli, že se trekingu (tedy vícedenního pochodu) již zúčastnili. Jak se ukázalo i z komentářů uvedených druhou skupinou, respondenti za treking považují i situaci, kdy chodí například celý týden na po sobě jdoucí jednodenní túry, ale vždy se vrací do stejného místa. To však pojetí trekingu využívanému v této práci neodpovídá. Jeho definice byla uvedena jak v úvodu, tak zopakována v otázce č. 5, přesto však v některých případech došlo ze strany respondentů ke špatné interpretaci. Nicméně s určitým malým procentem nelogických odpovědí se v takovémto šetření musí počítat.

Lze polemizovat také nad vhodností otázky č. 8, kde měli respondenti vybrat ze seznamu jim známé treky. Ukázalo se, že povědomí o konkrétních trekách je velmi malé, proto je na místě zamyslet se, zda by jinak (otevřeně) formulovaná otázka nebyla vhodnější. Také v otázce č. 11 tážající se na optimální délku treku, kterého by se chtěli respondenti zúčastnit, nebylo uvažováno nad možností, že by chtěli dotazování uskutečnit sice krátké (např. 2denní) treky, avšak v daleko větším množství, a mít tak možnost poznat více různorodých oblastí Nového Zélandu. V celém dotazníku také nepadla otázka, zda již respondenti danou zemi navštívili, což by mohlo ukázat další smysl a spojitosti mezi jednotlivými odpověďmi. Tento fakt byl sice předpokládán a z uvedených odpovědí to ve většině případů i vyplývá, nicméně jasného potvrzení se kvůli absenci tohoto dotazu nedostalo.

K možnému zkreslení výsledků mohlo dojít u otázky č. 13, v níž seřazovali respondenti typy novozélandské krajiny podle atraktivity, kterou pro ně představuje. Jasná převaha odpovědi „okolí jezer, řek či fjordů“ může být vysvětlena místem, které si dotazovaní s Novým Zélandem asociují (blíže popsáno v komentářích kapitoly 4.4.1), ale takovýto většinový výběr může být ovlivněn i tím, že tato odpověď (jako jediná) zahrnuje více prvků krajiny (jezera, řeky, fjordy), i když mají všechny spojitost s vodními zdroji. Proto se takto široce pojatá možnost může jevit zajímavější než například „jen“ ledovcová krajina, která byla hodnocena nejhůře. Přesto je umístění vulkanické a ledovcové krajiny na úplném

konci pořadí poměrně překvapivé, jelikož takovéto krajinné typy jsou pro české prostředí netypické a tedy by měla být možnost jejich navštívení pro Čechy daleko lákavější, než jak průzkum ukázal.

Pokud by mělo dojít ke komparaci výsledných dat s dalšími průzkumy, z dostupných zdrojů lze porovnat otázku č. 9, která zjišťovala míru upřednostnění NZ jako trekingové destinace před jinými zeměmi. Výsledky odpovídají průzkumu prováděnému mezi turisty dalších národností, které jsou momentálně pro novozélandský turismus cílovými (Austrálie, USA, Japonsko, Čína, Německo,...). Z něj vyplývá, že největší procento respondentů je toho názoru, že Nový Zéland by byl jednou z pár upřednostňovaných destinací pro jejich potenciální trekingový pobyt (Tourism New Zealand, 2014). Se stejným zdrojem lze porovnat i výsledky otázky č. 17 ptající se na preferovaný typ organizace treku. V uvedeném průzkumu se jasná převaha dotazovaných označila jako „nezávislý turista“, ke stejnému výsledku (60 % respondentů upřednostňujících individuální organizaci) došel i průzkum v rámci této práce.

4.5 Rozhovor

V rámci průzkumu Nového Zélandu jakožto trekingové destinace se autorce naskytla možnost vést rozhovor s bývalou studentkou Univerzity Hradec Králové (dále jen UHK), která v této zemi v současnosti žije, a díky které tedy bylo možné získat aktuální informace o Novém Zélandu, ochraně přírody a správě turistických tras. Způsob vedení rozhovoru je blíže popsán v kapitole o metodice. Celý rozhovor je uveden v příloze č. 4.

Respondentka se jmenuje Kamila Kolmanová (dále jen Kamila), je jí 23 let a pochází z Pardubic. V roce 2015 úspěšně zakončila bakalářské studium oboru Management cestovního ruchu na UHK a využila možnosti získat Working Holiday Visa a odjet společně s přítelem na Nový Zéland. Kamila souhlasila se zveřejněním výše uvedených osobních údajů.

Před svou cestou měla Kamila o Novém Zélandu a trekingu v této destinaci víceméně stejné povědomí jako dotazníkoví respondenti z řad studentů UHK. Nejvíc ji tedy do této země lákala pověstně krásná příroda. Její slova potvrdila vysoký standard ochrany přírody, správy národních parků i jednotlivých treků, který byl v této práci popisován. Často zmiňovaným tématem byla kvalita a udržovanost turistického zázemí, se kterým se setkala (DOC kempy, informační centra, značení tras...), ale především čistota veškeré novozélandské přírody pod správou DOC: *„Je to tam všechno takový čist'ounký a hezký, jak se o to ten DOC stará a i ty lidi jsou takový slušný, že tu nikde nevidíš odpadky ani nic.“* Z vlastního pohledu zhodnotila situaci turismu na Novém Zélandu jako příklad opravdu udržitelného cestovního ruchu.

Kamila cestovala celý měsíc po Jižním ostrově, kde již půl roku žije a všechny poskytnuté informace tedy vycházejí z jejích vlastních zkušeností a zážitků. S pěší turistikou, respektive trekingem na Novém Zélandu má veskrze pozitivní zkušenosti. Nepodnikla sice žádný vícedenní trek, nicméně jak uvedla, každý den chodili s přítelem na kratší, 3-4hodinové trasy. *„Podle mě jsou ty kratší treky i možná daleko zajímavější, protože mají na konci vždycky nějaký vyústění, vrchol, kam tě to dovede a kde úplně žasneš“.* Zde je nutné zdůraznit, že toto je jen její subjektivní pohled, a tudíž z něj v žádném případě nelze vyvozovat obecnější závěry. Z propagovaných Great Walks si vyzkoušela alespoň část pobřežního Abel Tasman Track. Tato zkušenost jí utvrdila v názoru, že kratší novozélandské treky jsou zajímavější, jelikož tento dlouhý trek (nebo alespoň jeho jimi absolvovaný úsek) byl podle jejích slov sice hezký po celou dobu, ale okolní scenérie byla stále stejná, chybělo nějaké vyvrcholení, a tudíž byl pro ni poměrně nudný. Uvedla však, že takovýto dojem vznikl pravděpodobně i díky tomu, že osobně preferuje jiný typ krajiny. Zároveň absolvovala jen zhruba čtvrtinovou část, a proto její komentář nelze vztahovat na trek jako celek. Nepochybuje tedy, že Abel Tasman Track může být pro někoho záživným, stejně tak jako pro ni by byl opravdu atraktivním například Milford Track.

Hlavním přínosem rozhovoru bylo potvrzení zjištěných informací o kvalitě trekingového zázemí a péči o přírodu. Kamila také potvrdila, že novozélandský trekking v pravém slova smyslu, tedy vícedenní pochody formou backpackingu, jsou mezi zahraničními návštěvníky opravdu velmi populární a takových turistů můžete v této zemi potkat nespočet. Z celého rozhovoru vyplynulo, že jí cestování a život na Novém Zélandu velmi oslovily a návštěvu této destinace, a především pak jejích národních parků a jimi procházejících treků, doporučuje všem milovníkům aktivní dovolené v přírodě.

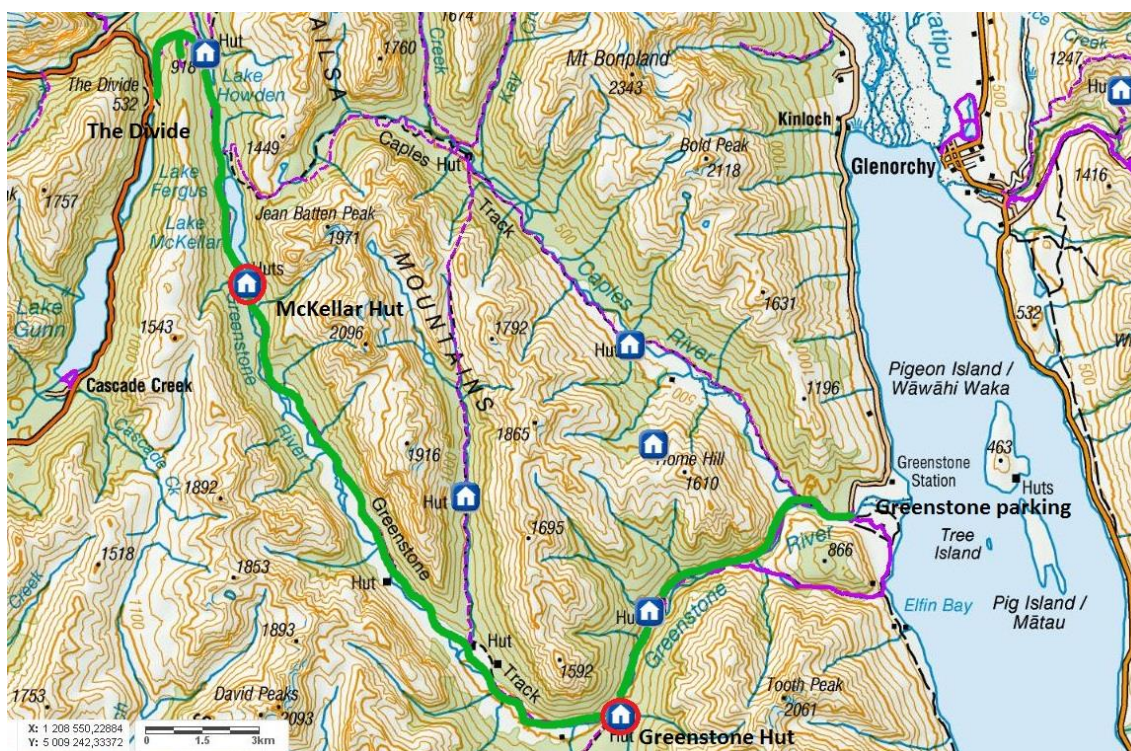
4.6 Vlastní návrh treku

Z průzkumu nabídky absolvování trekingových tras Nového Zélandu jako součásti programu zájezdů českých cestovních kanceláří se ukázalo, že takový produkt má na českém trhu zcela minimální zastoupení. Vícedenní trek, konkrétně 3denní přechod Jižních Alp nabízela pouze CK Adventura, několik dalších CK nabízelo pouze jednodenní pěší túry (viz kapitola 4.3). Pokud by tedy turista chtěl v rámci organizovaného zájezdu absolvovat vícedenní trek (výsledná data dotazníkového šetření ukázala, že jistý zájem o takové služby existuje), jeho výběr by byl značně omezen. Autorka se tedy pokusila o návrh vlastního treku, který by mohl sloužit přinejmenším jako inspirace pro rozšíření nabídky českých CK zaměřených na outdoorové aktivity v zahraničí.

Navrhovaný trek není jednou oficiální trasou, ale je sestaven z úseků více tras. Nachází se na pomezí regionů Otago a Fiordland, západně od severního konce jezera Wakatipu.

Obrázek 3: Mapa navrhovaného treku

Zdroj: vlastní zpracování podle NZ Topo (2016)

Tento trek (na mapě vyznačen zeleně) byl navrhnout na základě většinových preferencí respondentů dotazníkového šetření. Zohledněna byla především preferovaná délka (3-4 dny), náročnost (nízká až střední), krajinný typ (okolí jezer, řek a fjordů, vysokohorské prostředí) a dostupné ubytování (turistické chaty). Níže je uvedeno možné rozvržení trasy na jednotlivé úseky:

Tabulka 9: Itinerář navrhovaného treku

Den	Úsek	délka
1.	Greenstone parking - Greenstone Hut	3 - 5 hodin (12 km)
2.	Greenstone Hut - McKellar Hut	4,5 - 6,5 hodin (18 km)
3.	McKellar Hut - The Divide	3,5 - 5,5 hodin (13 km)

Zdroj: Vlastní zpracování podle DOC (2014 a 2015b)

Trek prochází oblastí plnou horských štítů, travnatých údolí, lesů, řek a jezer, ležící v NP Fiordland a Te Wahipounamu - South West New Zealand, které je zařazeno na seznam světového dědictví UNESCO. Z novozélandské fauny se v této oblasti lze setkat především s různými zástupci ptactva. Vyznačená stezka vede převážně údolními, a proto je z hlediska fyzické náročnosti vhodná téměř pro každého. Pro

náročnější trekaře je na třetím úseku možnost udělat si menší zacházku a vystoupat po poměrně strmém svahu na Key Summit, který nabízí krásný výhled na okolní pohoří (viz Příloha č. 1). Na trase se nachází několik DOC turistických chat a kempovišť, ze kterých jsou do programu navrhovaného treku zařazeny Greenstone Hut a McKellar Hut. Pro jejich využití je potřeba si předem zakoupit Backcountry Hut Pass nebo Backcountry Tickets v některé z kanceláří DOC (Department of Conservation, 2014). Chaty jsou zpoplatněny pěti dolary za noc a vybaveny matracemi a topením. Tento trek je vhodný pro organizované zájezdy malých skupinek mimo jiné kvůli dobré dostupnosti - z obou stran k němu vede silnice a u jeho konců jsou vybudována parkoviště.

Po zajištění veškerých organizačních záležitostí je takto navržený trek zcela jistě realizovatelný. Může být začleněn do programu zájezdu například mezi návštěvu Queenstownu, turisticky nejnavštěvovanějšího města Nového Zélandu, a proslulého Milford Sound, mezi kterými se nachází.

5 SHRNUÍ VÝSLEDKŮ

Šetření provedená v rámci praktické části ukázala, jak kvalitní je správa treků na Novém Zélandu. Tyto poznatky byly potvrzeny i v rozhovoru založeném na cestovatelských zkušenostech české studentky žijící v této destinaci. Jak bylo zjištěno, potenciál zájmu o trekking není zanedbatelný ani v tak vzdálené zemi, jako je Česká republika. Především mezi mladými cestovateli zájem o návštěvu Nového Zélandu roste, a proto data získaná od takto zvolené cílové skupiny respondentů nemohou být považována za zcela irelevantní. Konkrétní povědomí o zázemí trekingu ve zkoumané destinaci není mezi Čechy až tak velké, nicméně vnímají Nový Zéland jako zemi s krásnou a rozmanitou krajinou, která je pro tuto aktivitu velice vhodná. Tato tvrzení vycházejí především ze závěrů dotazníkového šetření, jehož detailnějším výsledkům jsou věnovány kapitoly 4.4.1 a 4.4.2.

5.1 Dosažení stanovených cílů

Hlavním cílem práce bylo analyzovat správu trekingu na Novém Zélandu a zjistit tak důvody, proč je trekking jako specifická aktivita ve zkoumané destinaci tak populární mezi turisty z celého světa. Tohoto cíle bylo dosaženo díky detailní analýze činnosti organizace DOC a všech důležitých prvků, které s trekingovým zázemím dané destinace souvisejí včetně zmapování aktuálního směru marketingu propagujícího turismus a pěší turistiku na Novém Zélandu. Na základě provedeného šetření považuje autorka za hlavní důvody kvality a z ní plynoucí popularity novozélandského trekingu následující body:

- centralizované řízení
- hustá síť trekingových tras
- kvalitní zázemí (ubytování, turistická centra,...)
- rozmanitá krajina a vážný (viditelný) zájem o ochranu přírody
- přístupnost k původní divoké přírodě (včetně unikátní fauny a flóry)
- správa založená na konceptu udržitelného cestovního ruchu
- přátelské prostředí (místní komunita, styl propagace, zájem o turistu,...)

Prvním podcílem bylo zjistit, jak je trekking v popisované destinaci zastoupen jako produkt v nabídce českých cestovních kancelářů. Z provedeného průzkumu zájezdové nabídky členů ACK ČR vyplynulo, že na českém trhu existuje jediná CK nabízející odpovídající produkt. Tou je CK Adventura se svým zájezdem „*Nový Zéland - země fantazie*“, v jehož programu je zařazen 3denní přechod Jižních Alp. Mnoho dalších CK nabízí maximálně jednodenní pěší túry, popřípadě službu sestavení programu na míru, avšak nezmiňují, zda je možné v rámci takového individuálního zájezdu zařadit i vícedenní treky odpovídající Brandosově definici trekingu.

Druhým podcílem bylo vytvořit návrh vlastního treku, který by vycházel ze zjištění z realizovaného průzkumu a reagoval na poptávku českých zájemců o tuto specifickou náplň jejich dovolené. Jak již bylo uvedeno výše, provedená šetření ukázala, že zájem o trekking na Novém Zélandu mezi Čechy existuje, a to v nemalé míře. Na základě výsledků dotazníkového šetření a z něj vyplývajících konkrétních charakteristik ideálního treku byl navržen 3denní trek na pomezí oblastí Otago a Fiordland vedoucí převážně údolím řeky Greenstone. Součástí návrhu bylo i dostupné ubytování na turistických chatách a doporučení na zařazení tohoto treku do programu několikadenního zájezdu mezi návštěvu města Queenstown a fjordu Milford Sound, mezi kterými se trasa treku nachází.

6 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Cílem práce bylo analyzovat správu trekingu na Novém Zélandu, která má hlavní podíl na tom, že je tato země z pohledu trekingového nadšence opravdovým rájem. Ukázalo se, že klíčovým prvkem je organizace Department of Conservation, která se kromě trekingových tras a zázemí stará i o správu veškerých chráněných území, která na Novém Zélandu tvoří až jednu třetinu rozlohy země. Autorka považuje na základě zjištěných informací za stěžejní fakt, že se o přírodu i její možné využití pro rekreační aktivity stará pouze tato ochránářská organizace. Díky tomu může spravovat tuto oblast zájmu jako kompaktní celek, ve kterém jsou jeho jednotlivé prvky úzce provázané, a docílit tím daleko efektivnějšího řízení destinace a udržitelného cestovního ruchu.

Z tohoto pohledu by bylo zajímavé zamyslet se nad otázkou, proč takto dálková pěší turistika nefunguje i v České republice. Kvalita a hustota značených turistických tras je ve světě zcela unikátní, za což vdčíme především Klubu českých turistů, organizaci s více než 120letou tradicí. Jistě, přírodní podmínky a ráz české krajiny se s Novým Zélandem srovnává jen těžko, nenajdeme zde ani třítisícová pohoří, ani ledovce, pláže, nebo neprostupné deštné lesy, ale možná právě proto, díky dobré dostupnosti většiny oblastí, je zde potenciál pro pěší turistiku, i tu dálkovou, která by se dala s trekingem srovnávat, opravdu velký. Existuje spousta tras (např. Cesta česko-polského přátelství, Jiráskova cesta, Zlatá stezka Českého Ráje), ze kterých by se daly za pomoci kvalitního řízení, propagace a vybudování zázemí vytvořit silné turistické produkty. Vždyť i v celé Evropě bylo vybudováno 11 mezinárodních dálkových tras křižujících celý kontinent, a přitom Českou republikou, i přes její výhodnou centrální polohu, procházejí jenom dvě z nich (Prokop, 2016). Proč tedy, pokud pomineme faktor přírodního a krajinného bohatství, není treking či dálková turistika v České republice takovým fenoménem jako na Novém Zélandu? Autorka vidí důvod právě v onom kvalitním centrálním managementu, neboť i do té nejkrásnější přírody turista nepojede, pokud mu nebude přístupná díky udržovaným stezkám, velkému ubytovacímu zázemí a jejich

fungující správě, která dokáže svými činnostmi a propagací nalákat turisty k pěšímu prozkoumávání dané země. V České republice neexistuje jediný subjekt, který by se staral o veškeré turistické zázemí tohoto druhu. O značení turistických tras se stará již jmenovaný Klub českých turistů, ale o jejich zřizování a udržování se zaslouhují rozličné subjekty, ať už se jedná o jednotlivé obce a místní samosprávy, kraje, národní parky nebo další chráněná území. Tyto úvahy by mohly být námětem pro další výzkumy a práce, na jejichž základě by mohla být navržena řešení vedoucí ke zlepšení situace a popularity dálkové pěší turistiky v České republice.

Z průzkumů prováděných v rámci této práce také vyplynulo, že zájem o Nový Zéland jako trekingovou destinaci je mezi českými turisty velký. Autorka si je vědoma faktu, že vzorek respondentů z řad pracujících nebyl příliš velký, a proto se jeho výsledky nedají generalizovat na širší populaci. Druhá skupina tvořená studenty však byla daleko početnější, a proto lze konstatovat, že zájem o turistiku na Novém Zélandu je mezi mladou generací vysoký. Dokládá to i enormní zájem o Working Holiday víza, udělovaná každý rok 1200 Čechům mezi 18 a 35 lety, opravňující je k pobytu v této destinaci po dobu jednoho roku (Immigration New Zealand, 2016). Jak však bylo zjištěno, i přes velký zájem není povědomí o cestování a trekingu na Novém Zélandu příliš velké. Za zamyšlení jistě stojí, jak by mohlo být zvýšeno a zda by například účast zástupců Nového Zélandu na mezinárodních veletrzích cestovního ruchu pořádaných v České republice byla efektivní, i vzhledem k tomu, že čeští turisté zcela jistě nejsou pro Nový Zéland cílovým trhem. Jedním z možných řešení by však mohlo být rozšíření nabídky českých CK o zájezdy na Nový Zéland s trekingovou náplní. I proto byl jako ukázka realizovatelného vícedenního treku navržnut v rámci práce vlastní trek, který by mohla některá CK zahrnout do svého programu příhodného zájezdu.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

7.1 Tištěné zdroje

- [1] BARNETT, Shaun. *Day walks in New Zealand: 100 great tracks*. Nelson, N.Z.: Craig Potton Pub, 2007. ISBN 9781877333675.
- [2] BOŠTÍKOVÁ, Soňa. *Vysokohorská turistika: vybavení, znalosti a dovednosti, bezpečnost, tipy na túry*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004. Sport (Grada). ISBN 80-247-0696-2.
- [3] BRAUN, O. L. (Urlaubs-)Reisemotive. In: HAHN, H.; KAGELMANN, H. J. *Tourismuspsychologie und Tourismussoziologie: ein Handbuch zur Tourismuswissenschaft*. Vyd. 1. München: Quintessenz, 1993. ISBN 3-86128-153-8.
- [4] HOLEŠINSKÁ, Andrea. *Destinační management, aneb, Jak řídit turistickou destinaci*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4500-2.
- [5] HOLEŠINSKÁ, Andrea. *Destinační management jako nástroj regionální politiky cestovního ruchu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2012. ISBN 978-80-210-5847-7.
- [6] HRAZDÍROVÁ, Tereza. *Trekování na Novém Zélandu: Berte přírodu vážně! Lidé a Země*. Praha: Mladá Fronta a. s., 2014, **63**(02), s. 60-67.
- [7] HUDSON, Ray (ed.). *Geographica: velký ilustrovaný atlas světa s přehledem zemí*. V Praze: Slovart, 2006. ISBN 80-720-9804-7.
- [8] JACKSON, Jack a kol. *Trekkingový atlas světa*. 1. české vyd. Praha: Svojtka & Co., 2008. ISBN 978-80-7352-611-5.
- [9] JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. Marketing (Grada). ISBN 978-80-247-3247-3.
- [10] JIRÁSEK, Ivo. *Filosofická kinantropologie: setkání filosofie, těla a pohybu*. 1. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. ISBN 80-244-1176-8.
- [11] MCDONALD, Pete. *Foot-tracks in New Zealand: origins, access issues and recent development*. [Dunedin, N.Z.: P. McDonald], 2011. ISBN 978-0-473-19191-7.
- [12] ORRELL, Gillian. *New boots in New Zealand nine great walks, three islands & one tramping virgin*. Large print ed. Auckland [N.Z.]: ReadHowYouWant, 2010. ISBN 1458767116.

- [13] ORSMAN, H. *The Dictionary of New Zealand English*. Auckland: Oxford University Press, 1999. ISBN 0-19-558347-7.
- [14] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3749-2.
- [15] POTTON, Craig. *New Zealand: under the southern sky*. Nelson, N.Z: Craig Potton Publishing, 1993. ISBN 0-908802-19-6.
- [16] PŘEROVSKÝ, Miroslav; JANÍČEK, Jaroslav a kol. *Nový Zéland*. Praha: ČTK, 1977.
- [17] REJZEK, Jiří. *Český etymologický slovník*. Vyd. 1. Voznice: Leda, 2001. ISBN 80-85927-85-3.
- [18] SCHRAG, Karl. *Horská turistika: Trekking*. 1. vyd. Praha: Goldstein, 1997. Škola alpinismu. ISBN 80-860-9405-7.
- [19] ŠTYRSKÝ, Jiří; ŠÍPEK, Jiří. *Geograficko psychologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace: kapitoly z geopsychologie*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011. Recenzované monografie. ISBN 978-80-7435-114-3.
- [20] VENCLOVÁ, Kateřina a kol. *Geopsychologie a ekopsychologie v cestovním ruchu*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. Recenzované monografie. ISBN 978-80-7435-540-0.
- [21] VYSTOUPIL, Jiří. *Základy cestovního ruchu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4167-6.
- [22] VYŠKOVSKÝ, Jan a kol. *Turistika a sporty v přírodě*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1997. ISBN 80-210-1552-7.
- [23] ZELENKA, Josef; PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [24] ZELENKA, Josef a kol. *Udržitelný cestovní ruch: management cestovního ruchu v chráněných územích*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. Recenzované monografie. ISBN 978-80-7435-244-7.

7.2 Internetové zdroje

- [25] 100% PURE NEW ZEALAND. Discovering New Zealand's 'Great Walks' [online]. 2016 [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <http://media.newzealand.com/en/story-ideas/new-zealands-nine-great-walks/>
- [26] ASOCIACE CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ ČR. Členové. *ACK ČR* [online]. 2016 [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: <http://www.ackcr.cz/clenove/>
- [27] BACKCOUNTRY NEW ZEALAND. New Zealand Milford Track Route Guide. *BackCountry New Zealand* [online]. 2015 [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <http://www.backcountrynz.com/new-zealand-milford-track-route-guide.htm>
- [28] BOOTH, Kay L. a kol. a . Exploring visitor experiences, crowding perceptions and coping strategies on the Milford Track, New Zealand: Science for Conservation 313. Wellington: Department of Conservation, 2011. ISBN 1177-9241. ISSN 978-0-478-14914-2.
- [29] BOTLÍKOVÁ, Vladka. Význam turistiky. In: *TV Turistika* [online]. 2010 [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: https://www.utvs.cvut.cz/sporty/turistika/index.php?sekce=vyznam_turistiky
- [30] BRAILSFORD, Barry. Greenstone trails: the Maori and pounamu, 2nd ed. Hamilton: Stoneprint, 1996
- [31] BRANDOS, Otakar. Co je to trekking, turistika? In: *Treking* [online]. Ostrava, 2010 [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://www.treking.cz/treky/alpinismus-treking-turistika.htm>
- [32] BREZINA, Ivan. Kde se vzal trekking? Stručná a přehledná historie současného trendu. In: *G* [online]. 2015 [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://g.cz/kde-se-vzal-trekking-strucna-historie-soucasneho-trendu>
- [33] BROCKIE, Bob. Native plants and animals - overview. In: *Te Ara: The Encyclopedia of New Zealand* [online]. 2013 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: <http://www.teara.govt.nz/en/native-plants-and-animals-overview>
- [34] BULIČKA, Michal. Trekking je pro každého. *Info@hudy* [online]. HUDYsport, 2005, (4), 7-9 [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: http://www.hudy.cz/data/soubory/HUDYinfo_4.cele_cislo.pdf
- [35] CK Adventura. Nový Zéland - země fantazie. *CK Adventura* [online]. 2016 [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: <https://www.adventura.cz/zajezdy/6702-novy-zeland-zeme-fantazie/?filtr=druh%3Dpesi-turistika%26zeme%3Dnovy-zeland/>
- [36] CK Alpina. Národní parky Nového Zélandu. *CK Alpina: cesty za dobrodružstvím* [online]. 2016 [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: <http://www.alpina.cz/zajezdy/novy-zeland-narodni-parky>

- [37] CK TRUE TRAVEL. Kdo jsme. *True Travel: just your New Zealand* [online]. 2016 [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: <http://www.truetravel.cz/kdo-jsme/>
- [38] COLLINS DICTIONARY. English dictionary [online]. London: Harper Collins Publishers, 2016 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/trekking>
- [39] DEPARTMENT OF CONSERVATION. 10 Things to know before walking the Milford Track. *Conservation Blog* [online]. 2015c [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <https://blog.doc.govt.nz/2015/03/19/milford-track-10-things-to-know/>
- [40] DEPARTMENT OF CONSERVATION. Fiordland National Park [online]. 2016c [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://www.doc.govt.nz/fiordland>
- [41] DEPARTMENT OF CONSERVATION. Great Walks [online]. 2016a [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <http://www.doc.govt.nz/great-walks>
- [42] DEPARTMENT OF CONSERVATION. Greenstone Caples Track [online]. Queenstown: DOC National Office, 2014 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <http://www.doc.govt.nz/Documents/parks-and-recreation/tracks-and-walks/otago/greenstone-caples-track-brochure.pdf>
- [43] DEPARTMENT OF CONSERVATION. Routeburn Track [online]. Wellington, 2015b [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <http://www.doc.govt.nz/Documents/parks-and-recreation/tracks-and-walks/southland/routeburn-track-brochure.pdf>
- [44] DEPARTMENT OF CONSERVATION. Survey of New Zealanders [online]. 2015a [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.doc.govt.nz/Documents/about-doc/role/visitor-research/survey-of-new-zealanders-2015.pdf>
- [45] DEPARTMENT OF CONSERVATION. Walking track categories [online]. 2016b [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <http://www.doc.govt.nz/parks-and-recreation/things-to-do/walking-and-tramping/track-categories/>
- [46] FUGGLE, Lucy. 6 travel trends for 2016 that will drive the global tourism industry. In: *Trekk soft* [online]. 2015 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <https://www.trekksoft.com/en/blog/travel-industry-trends-2016>
- [47] IMMIGRATION NEW ZEALAND. Czech Republic Working Holiday Scheme [online]. 2016 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.immigration.govt.nz/migrant/stream/work/workingholiday/czechwhs.htm>
- [48] KEARNEY, Eva. Nový Zéland: ovce na ústupu. *Lidé a Země* [online]. Mladá Fronta a. s. 2013 [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: <http://www.lideazeme.cz/clanek/novy-zeland-ovce-na-ustupu>

- [49] LEJSEK, Jan. Geografie Nového Zélandu. In: *Cesta na Nový Zéland* [online]. 2013c [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <http://www.cestananovyzeland.cz/clanky/info-o-zemi/6-geografie-noveho-zelandu/>
- [50] LEJSEK, Jan. Milford Sound, drahá perla Fiordlandu. In: *Cesta na Nový Zéland* [online]. 2013a [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <http://www.cestananovyzeland.cz/clanky/cestovni-pruvodce/98-milford-sound-draha-perla-fiordlandu/>
- [51] LEJSEK, Jan. Ptáci a fauna Nového Zélandu. In: *Cesta na Nový Zéland* [online]. 2013e [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.cestananovyzeland.cz/clanky/info-o-zemi/15-ptaci-a-fauna-noveho-zelandu/>
- [52] LEJSEK, Jan. Rostliny a flora Nového Zélandu. In: *Cesta na Nový Zéland* [online]. 2013d [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.cestananovyzeland.cz/clanky/info-o-zemi/14-rostliny-a-flora-noveho-zelandu/>
- [53] LEJSEK, Jan. Turistika a cestovní ruch na Novém Zélandu. In: *Cesta na Nový Zéland* [online]. 2013b [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <http://www.cestananovyzeland.cz/clanky/info-o-zemi/17-turistika-a-cestovni-ruch-na-novem-zelandu/>
- [54] MASOPUSTOVÁ, Lucie. Svatojakubská pouť - cesta do Santiaga de Compostela. In: *Dálky.cz* [online]. 2006 [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://www.dalky.cz/cteni/c-svatojakubska-pout-cesta-do-santiago-de-compostela.html>
- [55] MINISTRY FOR THE ENVIRONMENT. Legally protected conservation land in New Zealand environmental snapshot. Ministry for the environment [online]. 2010 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <https://www.mfe.govt.nz/more/environmental-reporting/reporting-act/land/area-native-land-cover-indicator/legally-protected>
- [56] MINISTRY FOR THE ENVIRONMENT. Marine areas with legal protection environmental report card. Ministry for the Environment [online]. 2008 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <https://www.mfe.govt.nz/more/environmental-reporting/reporting-act/marine/marine-areas-legal-protection-indicator/marine-0>
- [57] MOLLOY, Les. Protected areas. In: *Te Ara: The Encyclopedia of New Zealand* [online]. 2016 [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.teara.govt.nz/en/protected-areas/page-1>

- [58] MUSSEN, Deidre. DOC may charge overseas visitors to enter national parks. *Stuff* [online]. Fairfax New Zealand Limited, 2016 [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.stuff.co.nz/environment/76740653/DOC-may-charge-overseas-visitors-to-enter-national-parks>
- [59] NATHAN, Simon. Conservation - a history. In: *Te Ara: The Encyclopedia of New Zealand* [online]. 2015 [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.teara.govt.nz/en/conservation-a-history>
- [60] NATHAN, Simon. Lakes. In: *Te Ara: The Encyclopedia of New Zealand* [online]. 2012 [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.teara.govt.nz/en/lakes/page-1>
- [61] NEW ZEALAND GOVERNMENT. Department of Conservation [online]. 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <https://www.govt.nz/organisations/department-of-conservation/>
- [62] NEW ZEALAND TOURISM GUIDE. Milford Sound Regional Information [online]. 2016 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.tourism.net.nz/new-zealand/about-new-zealand/regions/fiordland/milford-sound/regional-information.html>
- [63] NEW ZEALAND TRAMPER. Great Walks Information [online]. 2015 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://tramper.nz/61>
- [64] NEW ZEALAND TRAMPER. Te Araroa Trail [online]. 2008 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://tramper.nz/2794>
- [65] NZ Topo. Discover the outdoors: New Zealand topographic map. *Department of Conservation* [online]. 2016 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <http://maps.doc.govt.nz/mapviewer/index.html?viewer=dto>
- [66] PHILLIPS, Jock. Walking tracks. In: *Te Ara: The Encyclopedia of New Zealand* [online]. 2013 [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.teara.govt.nz/en/walking-tracks>
- [67] PHILLIPS, Jock. Walking tracks: Maori highways. In: *Te Ara: The Encyclopedia of New Zealand* [online]. 2012 [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.teara.govt.nz/en/walking-tracks/page-1>
- [68] PROKOP, Marek. Dálkové pěší trasy v České republice. In: *MarekP* [online]. 2016 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.marekp.cz/dalkove-trasy-cr>
- [69] SECKER, Nathan. In: *Nathan Secker Photography* [online]. 2011 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z: <http://nathansecker.co.nz/gallery>

- [70] SEDLÁČEK, Tomáš, WAWROSZ, Lukáš. Jak dokonale poznat Nová Zéland. Te Araroa vám změni život. In: *IDNES: Cestování* [online]. 2014 [cit. 2016-04-2]. Dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/te-araroa-je-nejkrasnejsi-trek-na-novem-zelandu-frg-/rady-na-cestu.aspx?c=A140518_151030_rady-na-cestu_hig
- [71] STELLA TRAVEL. Poptávkový formulář. *Stella Travel: zájezd na míru* [online]. CK Stella Travel 2016 [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: <http://www.zajezdnamiru.cz/3-100019-poptat-zajezd>
- [72] TAZZ TRAVELS. Te Araroa: The Long Pathway. In: *Tazz Travels* [online]. 2015 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://tazztravels.com/te-araroa-the-long-pathway/>
- [73] TE ARAROA. Overview and History. In: *Te Araroa: New Zealand's Trail* [online]. 2016 [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.teararoa.org.nz/overviewhistory/>
- [74] TOURISM NEW ZEALAND. Special Interest: Overview. *Tourism New Zealand* [online]. 2015a [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.tourismnewzealand.com/markets-stats/sectors/special-interest/>
- [75] TOURISM NEW ZEALAND. Special Interest: Walking and Hiking. *Tourism New Zealand* [online]. 2015b [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.tourismnewzealand.com/markets-stats/sectors/special-interest/walking-and-hiking/>
- [76] TOURISM NEW ZEALAND. Tourism profile: Tourist special interest: Walking and Hiking. In: *Tourism New Zealand* [online]. 2014 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.tourismnewzealand.com/media/1768/tourism-profile-walking-and-hiking.pdf>
- [77] UNWTO. New Zealand: Country-specific: Basic indicators (Compendium) 2010-2014. In: *UNWTO eLIBRARY* [online]. Madrid, 2015b [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: www.e-unwto.org/action/doSearch?ConceptID=2304&target=topic
- [78] UNWTO. Why tourism?: Tourism - an economic and social phenomenon. *World Tourism Organization UNWTO* [online]. 2015a [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www2.unwto.org/content/why-tourism>
- [79] WALROND, Carl. Natural environment: Climate. In: *Te Ara: The Encyclopedia of New Zealand* [online]. 2015 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.teara.govt.nz/en/natural-environment/page-3>

8 SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A ZKRATEK

8.1 Seznam tabulek

Tabulka 1: Dělení treků dle náročnosti a jejich charakteristika.....	34
Tabulka 2: Přehled Great Walks.....	36
Tabulka 3: 1. část: Personální údaje	43
Tabulka 4: 2. část: Zájem o turistiku a treking	43
Tabulka 5: Volba NZ jako destinace pro treking.....	46
Tabulka 6: 4. část: Preferovaný druh treku	47
Tabulka 7: 5. část: Ubytování	49
Tabulka 8: 5. část: Organizace a cena.....	50
Tabulka 9: Itinerář navrhovaného treku	58

8.2 Seznam obrázků

Obrázek 1: Území pod správou Department of Conservation.....	27
Obrázek 2: Mapa Great Walks (označeny bílou tečkou).....	37
Obrázek 3: Mapa navrhovaného treku	58
Obrázek 4: Tradiční maorské trasy na Jižním ostrově	73
Obrázek 5: Milford Sound - turisticky nejpopulárnější místo Nového Zélandu	73
Obrázek 6: Ukázka mapy treku (Milford Track) s vyznačenou infrastrukturou.....	74
Obrázek 7: Označení cest kamennými mohylami	74
Obrázek 8: Ukázka ubytování - Clinton Hut, Milford Track, Fiordland.....	75
Obrázek 9: Trasa Te Araroa Trail s vyznačenou kilometrází	75
Obrázek 10: Key Summit Track.....	76

8.3 Seznam grafů

Graf 1: Zahraniční turisté účastníci se pěší turistiky	31
Grafy 2: Zkušenosti s trekingem - muži a ženy.....	44
Graf 3: Co může NZ nabídnout v oblasti trekingu	45
Graf 4: Atraktivita jednotlivých typů krajiny NZ	48
Grafy 5: Ubytování jako důležitý faktor - muži a ženy.....	49

Graf 6: Počet zahraničních turistů na Novém Zélandu.....	77
Graf 7: Počet českých turistů na Novém Zélandu.....	77
Graf 8: Návštěvnost mezinárodních pěších turistů v jednotlivých národních parcích	78

8.4 Seznam zkratk

CK	cestovní kancelář
CR	cestovní ruch
DOC	Department of Conservation
MCR	Management cestovního ruchu
NP	národní park
NZ	Nový Zéland
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
TAT	Te Araroa Trust
TNZ	Tourism New Zealand
UHK	Univerzita Hradec Králové
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
UNWTO	United Nations World Tourism Organization, Světová organizace cestovního ruchu

9 PŘÍLOHY

9.1 Příloha č. 1: Obrázková dokumentace

Obrázek 4: Tradiční maorské trasy na Jižním ostrově

Zdroj: Brailsford (1996)

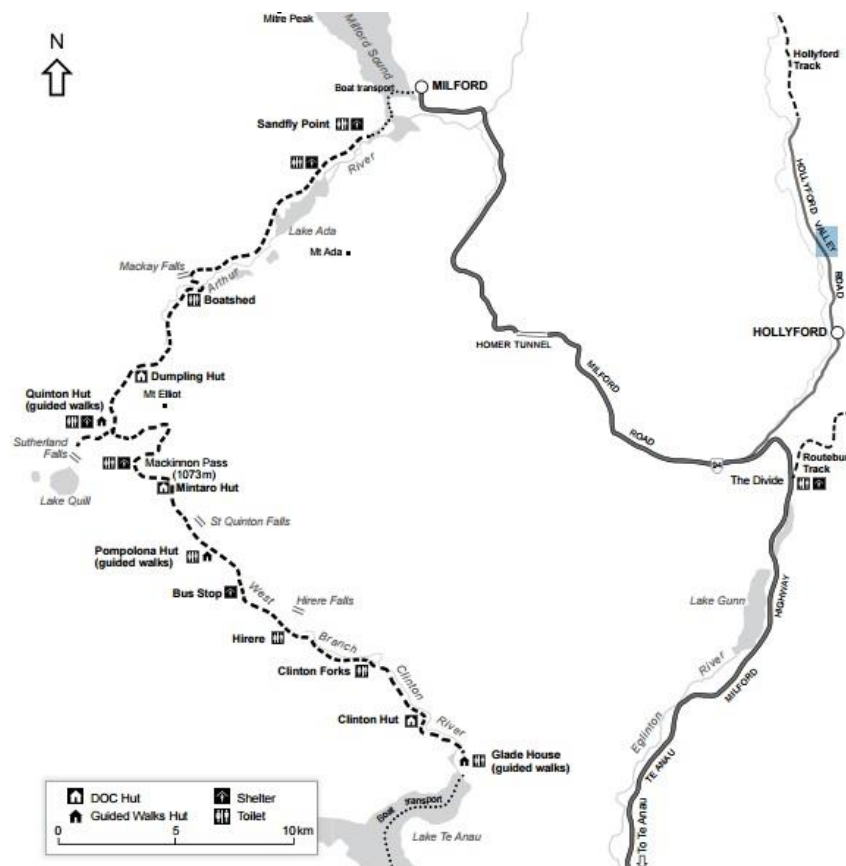
Obrázek 5: Milford Sound - turisticky nejpopulárnější místo Nového Zélandu

Zdroj: Nathan Secker Photography (2011)

Obrázek 6: Ukázka mapy treku (Milford Track) s vyznačenou infrastrukturou

Zdroj: Booth a kol. (2011)

Obrázek 7: Označení cest kamennými mohylami

Zdroj: Walrond (2013)

Obrázek 8: Ukázka ubytování - Clinton Hut, Milford Track, Fiordland

Zdroj: Department of Conservation (2015c)

Obrázek 9: Trasa Te Araroa Trail s vyznačenou kilometrží

Zdroj: Tazz Travels (2015)

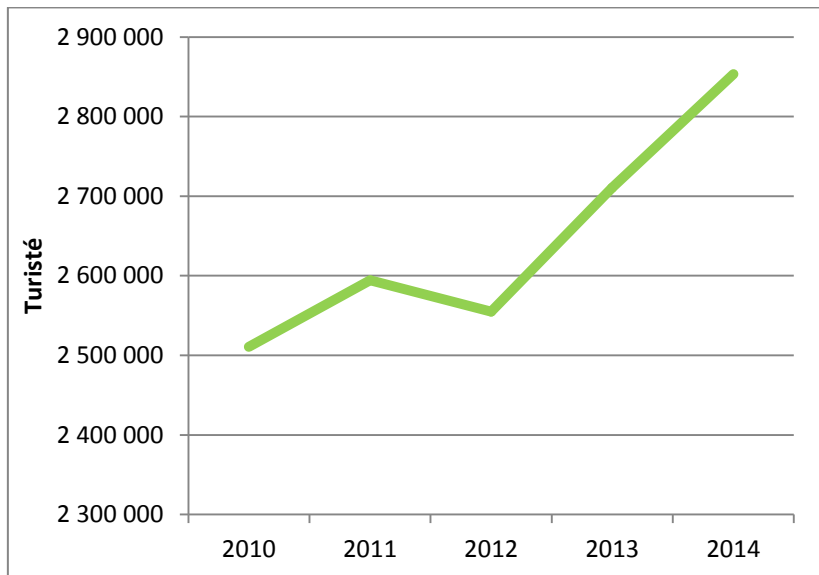
Obrázek 10: Key Summit Track

Zdroj: Kamila Kolmanová, foceno 20. 3. 2016

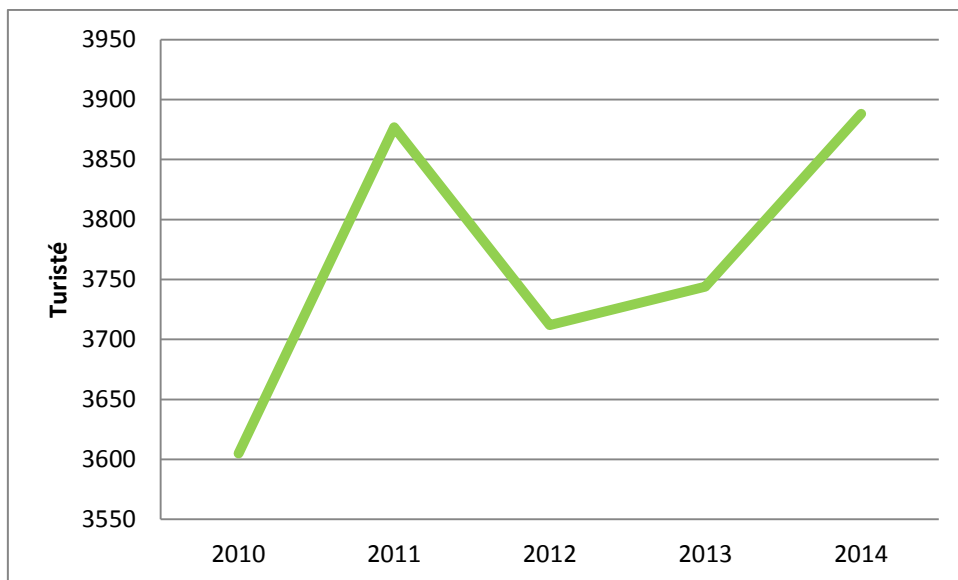
9.2 Příloha č. 2: Doplnující grafy

Graf 6: Počet zahraničních turistů na Novém Zélandu

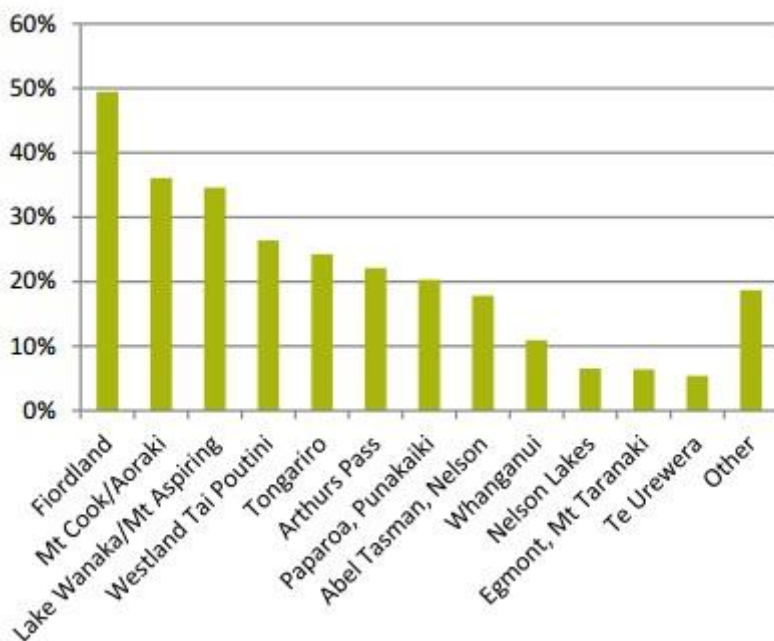

Zdroj: Vlastní zpracování podle UNWTO (2015b)

Graf 7: Počet českých turistů na Novém Zélandu

Zdroj: Vlastní zpracování podle UNWTO (2015b)

Graf 8: Návštěvnost mezinárodních pěších turistů v jednotlivých národních parcích

Zdroj: Tourism New Zealand (2014)

9.3 Příloha č. 3: Dotazník

Vážení respondenti, obracím se na Vás s žádostí o vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci na téma „Treking na Novém Zélandu jako turistický fenomén“. Pojem treking označuje zpravidla vícedenní pěší túry v nížinném, horském až vysokohorském prostředí, při kterém si většinou turisté nesou v batohu vybavení pro kempování v přírodě. Vaše odpovědi budou zpracovány anonymně a budou sloužit pouze pro účely této bakalářské práce.

1. část: Personální údaje

1) Pohlaví: *(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)*

- a) žena
- b) muž

2) Považujete se za: *(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)*

- a) spíše sportovní typ
- b) spíše nespportovní typ

2. část: Zájem o turistiku a treking

3) Jaká náplň cestování je pro Vás atraktivnější? *(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)*

- a) navštěvování kulturních a historických míst (města, památky,...)
- b) pobyt a turistika v přírodě
- c) obojí je pro mě atraktivní, nemám jasné preference (záleží na okolnostech)

4) Oslovuje Vás pěší turistika? *(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)*

- a) ano
- b) ne

5) Zúčastnili jste se někdy nějakého treku, tzn. vícedenní pěší túry?

(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) ano
- b) ne

6) Jednalo se (většinou) o trek: *(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)*

- a) dvoudenní
- b) více než dvoudenní
- c) chodím pouze na jednodenní túry

3. část: Povědomí o trekingu na Novém Zélandu a zájem o destinaci

7) Co podle Vás může Nový Zéland nabídnout v oblasti trekingu?

(Možné vybrat více odpovědí.)

- a) množství různorodých tras (odlišné náročnosti, délky apod.)
- b) kvalitní značení a správu tras
- c) ubytovací zázemí (turistické chaty, lodge, kempy apod.)
- d) zajímavá okolní příroda
- e) rozmanitý terén
- f) jiné ..... *(uvedte)*

8) Slyšeli jste o některých z následujících treků?

(Vyberte Vám známé trekky. Možné vybrat více odpovědí.)

- a) Lake Waikaremoana Track
- b) Tongariro Northern Circuit
- c) Whanganui Journey
- d) Abel Tasman Coast Track
- e) Heapy Track
- f) Kepler Track
- g) Milford Track
- h) Routeburn Track
- i) Rakiura Track
- j) Te Araroa Track
- k) neznám žádný z uvedených treků

9) Pokud byste chtěli strávit aktivní dovolenou trekingem v některé zahraniční destinaci: *(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)*

- a) Nový Zéland by byl pro mě první volbou.
- b) Nový Zéland by byl na mém seznamu několika zemí, které bych chtěl touto formou poznat.
- c) Možná bych uvažoval nad trekingem na Novém Zélandu, ale nefiguroval by na mém seznamu preferovaných destinací.
- d) Rozhodně bych si Nový Zéland pro tuto aktivitu nevybral.

4. část: Preferovaný druh treku

10) Chtěli byste se někdy zúčastnit trekingu na Novém Zélandu?

(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) ano
- b) ne *(ukončete, prosím, dotazník odesláním odpovědí)*

11) Kolikadenní trek by byl pro Vás optimální volbou?

(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) 1-2 denní
- b) 3-4 denní
- c) 5-6 denní
- d) alespoň týdenní

12) Jakou fyzickou náročnost treku byste preferovali?

(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) nízkou - chůze po upravených stezkách v nenáročném terénu, zdolané převýšení do 1000m
- b) střední - pohyb v obtížnějším terénu (horské hřebeny, brodění řek,...), zdolané převýšení do 2000m
- c) vysokou - namáhavý pohyb v divoké krajině bez vyznačených cest, zdolávání skalnatého terénu, ledovců apod. (s využitím speciální výbavy), zdolané převýšení nad 2000m

13) Jaký typ krajiny by pro Vás byl lákavý?

(Seřadte, prosím, jednotlivé typy podle Vašich preferencí.)

1= nejlákavější typ krajiny, 6 = nejméně lákavý typ krajiny

- a) vysokohorská krajina (skalnaté štíty)
- b) pobřežní krajina (pláže)
- c) původní divoká krajina (např. deštné lesy)
- d) okolí jezer, řek či fjordů
- e) vulkanická krajina
- f) ledovcová krajina (mimo vysokohorské polohy)

14) Chtěli byste během své cesty prozkoumat tamní faunu? (např. pozorování velryb,

tuleňů, ptactva - kivi, apod.) (Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) ano
- b) ne

5. část: Organizační stránka (doplňující informace)

15) Je pro Vaši volbu treku důležitým faktorem typ dostupného ubytování?

(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) ano
- b) ne

16) Jaký typ ubytování byste na svém treku upřednostnili?

(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) turistické chaty
- b) stanování v kempech
- c) hotely

17) Dáváte přednost: (Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) individuální organizaci treku
- b) trekům s průvodcem, organizovaným a zajištěným určitou společností

18) Kolik byste byli ochotni v místě za trek zaplatit, tzn. bez výdajů za cestu na Nový Zéland? (počítejte s ubytováním, případným průvodcem a dopravou)

(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) do 5 000 Kč
- b) 5 001 - 10 000 Kč
- c) 10 001 - 15 000 Kč
- d) 15 001 - 20 000 Kč
- e) nad 20 001 Kč

19) Uvítali byste na Vašem treku vzdělávací panely informující například o okolní přírodě, ochraně životního prostředí, maorské kultuře apod.?

(Vyberte, prosím, jednu odpověď.)

- a) ano
- b) ne

9.4 Příloha č. 4: Rozhovor

1) Jak ses na Nový Zéland dostala?

Po doděláním bakaláře jsme chtěli s přítelem někam do ciziny. Já jsem chtěla nejdřív do Kanady, ale žije tu přítelův kamarád a byl mu schopnej sehnat práci, takže jsme se nakonec rozhodli pro Zéland. Samozřejmě mě sem táhla i ta krásná příroda. Podle mě to je prostě top destinace na světě, kam každé chce, ale málokdo se tam dostane. Jsme mladý a kdy jindy se sem vydat než teď.

2) Co jsi věděla o NZ před tvou cestou?

Měla jsem takový ty základní znalosti ze střední školy. Že se dělí na „Jižák“ a Severní ostrov, že je známej pro treky, že má úžasnou přírodu a samozřejmě, že se tam natáčel Hobit a LOTR. Taky jsem znala ty známý místa - hlavně Milford Sound, Mt. Cook... Pak jsem věděla o kivi, tuleních a velrybách, no a taky že tu jsou často zemětřesení.

3) Jak dlouho už na NZ žiješ a kde?

Momentálně jsem tu půl roku a další zhruba půlrok mě ještě čeká, plánujeme odjet na konci září. Bydlíme v Hanmer Springs na Jižním ostrově, asi 2 hodiny od Christchurch. Je to takový malý městečko, spíš vesnice, pro rodiny, hodně klidný, čistý a udržovaný. Úplně jsem si ho zamilovala.

4) Jací jsou Novozélandané?

Pokud to mám porovnat s Čechama, tak jsou na první pohled strašně „friendly“ k cizincům. Stojíš někde ve frontě na nákup a začnou se s tebou bavit, usmívají se na tebe, každé se tady zdraví, zajímají se, odkud seš, každé se ptá, jak se máš, i když je to třeba úplně nezajímá... Ale to je asi tak všechno, protože pak když tu žiješ, tak poznáš, že jsou jinak stejný jak všude jinde, pomlouvají se, závidějí si... Takže vážně jedinej rozdíl je v tom, že jsou o dost otevřenější k těm cizím lidem, který neznají.

4) Co bys řekla o novozélandské přírodě?

Že je to tady strašně rozmanitý, to je asi to nejdůležitější slovo. Třeba tady u nás poblíž Christchurch máme hory, lesy a za nějaký 2, 3 hodiny seš na West Coast, což je úplně jinej svět, je tam moře, vysoký útesy, palmy, deštný pralesy a seš úplně jak v něčem strašně exotickym. Na západním pobřeží jsou taky národní parky jako Fiordland a Aoraki/Mt. Cook, což jsou fakt nejkrásnější NP, co jsem viděla. Severní ostrov je známej vulkánama a gejzírama, na Jižáku jsou naopak ledovce, fjordy, jezera, ale taky ty pláže, palmy... Tady máš v podstatě úplně všechno, teda kromě pouště. Na to, jak je to malinkej a úzkej kousek země, tak je to vážně strašně rozmanitý.

5) Jak se na NZ projevuje ochrana přírody? Je znát?

Docela se mi líbí, jak se tady o to staraj, o ty treky, národní parky a tak. Ta péče je hlavně hodně vidět. Třeba tu často vidíš jezdit DOC auta a přímo potkáváš ty lidi, co se o tu ochranu staraj. Všude jsou tu cedule, jak je co daleko, ale který třeba taky upozorňujou, že někam nemůžou psi a děti, protože tam jsou ptáčci kivi, taky se na spoustě míst nesměj rozdělávat ohně, kolikrát ani ve free kempech, samozřejmě tady nemůžeš nechat žádný odpadky. Taky se tu nesmí kempovat ve volný přírodě - za to jsou docela velký pokuty. Ale existuje spousta aplikací (třeba CamperMate), který ti podle GPS najdou nejbližší free kemp i s popisem, co tam je (často je to teda jenom louka s jedním stolečkem a záchodem), kde můžeš zadarmo kempovat. Na druhou stranu pokud máš obytný auto s vlastním záchodem a odpadem, tak s tím můžeš skoro všude.

6) Vyzkoušela sis novozélandský trekking?

My jsme chodili jenom na kratší treky na několik hodin, nejsme totiž úplně ten typ backpackerů. Měli jsme auto zařízený pro spaní, s tím jsme jezdili od jednoho místa k druhému a každý den si dali tak 3-4hodinovej trek. Ale hodně lidí to tak dělá no. Vidíš, jak jdou s těma obřima bágama nějakěj trek na x dní. My jsme teda šli aspoň část několikadenního treku Abel Tasman Coastal Track, protože jsme chtěli vyzkoušet aspoň jeden Great Walk. Šli jsme 6 hodin, ale pro nás byl tenhle trek docela nudnej. Samozřejmě ta okolní krajina je krásná, ale samý pláže, a i tím, že

tam není skoro žádný převýšení, je to pořád stejný. S tím, co už jsme předtím všechno viděli, hlavně ty treky v horách s ledovcema a jezerama, který jsou daleko náročnější, se to nedá vůbec srovnávat. Podle mě jsou ty kratší treky i možná daleko zajímavější, protože jsou i strmější a maj na konci vždycky nějaký vyústění, vrchol, kam tě to dovede a kde úplně žasneš nad výhledem nebo prostě něčím, co ta příroda dokázala vytvořit. Ty dlouhý jsou jakoby krásný po celou dobu, ale není tam asi moc žádný to vyvrcholení.

7) V čem je podle tebe novozélandský treking specifický, zajímavý, lákavý?

Určitě v tý přírodě. Jak jsem řekla, ty treky tě zavedou k nějakýmu cíli, kde úplně žasneš. Taky hlavně ty místa vypadaj úplně jinak v různý roční období, ale i v různou denní dobu, podle toho jaký je světlo nebo počasí, to dělá strašně moc. Třeba jsou místa, který vypadaj možná i hezčí, když prší, než když je sluníčko. Myslím, že tady ta rozmanitá příroda a její projevy jsou něco, co nikde jinde nevidíš. A je to tam všechno takový čist'ounký a hezký, jak se o to ten DOC stará a ty lidi jsou takový slušný, že tu nikde nevidíš ty odpadky ani nic.

8) Máš pocit, že je treking populární jak mezi turisty, tak mezi místními?

Mezi místníma asi vůbec ne. Oni jsou pomalu rádi, když se podívaj ze svýho města do druhýho. Zéland'ani si vůbec nevážej toho, co mají a teda sami to i přiznávaj. Hodně lidí mi tady říkalo, že tu krásnou přírodu berou jako samozřejmost a taky, že skoro nikam necestujou, taky protože to je všechno daleko a okolní svět je v podstatě vůbec nezajímá, protože mají všechno tady. Když už někam jedou, tak radši do Austrálie než si projít nějaký trek na Zélandu a procestovat vlastní ostrov, protože věděj, že to tady bude pořád a nikam jim to neuteče.

9) Máš nějaké zkušenosti s DOC?

Občas, když nebyl poblíž žádný free kemp, museli jsme jet do DOC kempu, kterejch je na Jižáku docela dost. Jsou teda placený, ale není to tak strašný. My jsme byli vždycky jenom v basic kempu, kde se platí 6 dolarů za noc na osobu a zase tam je jenom nějaká lavička a záchod, nic dalšího. Ale staraj se o to, všechno je čistý a udržovaný.

10) Jak podle tebe funguje správa treků NZ?

Kromě toho, co už jsem řekla, jak se o to staraj a udržujou to, je taky vidět, že v DOC pracují lidi, co maj k tý novozélandský přírodě vztah, protože vědí, že je ojedinělá a chtěj ji takovou zachovat. Pomáhaj jim spousty dobrovolníků, třeba i lidí v důchodu. Fakt je to tady krásnej příklad udržitelnýho cestovního ruchu. S turistickýma chatama na trekách zkušenosti nemám, jenom s těma kempama, ale třeba značení je dobrý, na cedulích po cestě tě informujou o vzdálenosti, délce trasy a kam vede a samozřejmě i o těch zákazech, co se smí a nesmí.

11) Jsou kolem turistických tras taky nějaké naučné panely?

Jsou a je jich hodně. Třeba o zvířatech nebo o vývoji a vzniku tý krajiny, například fjordů, ale některý cedule jsou třeba i o konkrétním stromu, jak je starej, jakej má význam a podobně.

12) Setkala ses s nějakou konkrétní propagací trekingu nebo treků?

Propagace je hlavně v informačních centrech, se kterýma si tady strašně vyhrávají, třeba íčko v NP Mt. Cook je úplně nádherný. Kromě toho, že ti tam poskytnou informace o všem možným spojeným s trekingem a můžeš si nabrat kupy propagačních letáčků a mapek, tam je i výstava věcí, který používal Edmund Hillary se spoustou starodávnejch fotek a tak. Takže íčka tady fungujou samozřejmě i jako prodejní stánky, ale taky jako muzea.

13) Potkala ses při svém cestování s typickou novozélandskou faunou?

Tak samozřejmě neobvyklý jsou tady kiwáčci. Toho jsme teda zatím bohužel nepotkali, protože je noční a je hrozně těžký ho vidět, ale viděli jsme spoustu tuleňů, ty jsou snad všude, pak delfíny v Milford Sound, plískavici novozélandskou a taky malý modrý tučňáčky typický pro Zéland. V Milford Sound jsme narazili i na papouška Nestor Kea, kterej je strašně barevnej a pěkněj, ale taky hrozně drzej. Ten je prostě schopnej sednout ti na auto a ožrat všechny stěrače a gumičky.

14) Kde se ti na Zélandu nejvíc líbilo?

Krásný jsou celý národní parky Aoraki/Mt. Cook nebo Fiordland, ale úplně nejvíc se mi líbil Key Summit Track právě ve Fiordlandu. Má asi 3,5 hodiny, je teda hodně strmej, ale je z něj nádhernej výhled. Zrovna nám vyšlo počasí, bylo strašně zajímavý světlo, takže i to udělalo svý, ale ta krajina s horským jezírkem, ve kterým se odrážely okolní hory, byla jednoduše úplně nádherná. Hlavně tenhle trek není vůbec známej, takže tam je i krásný ticho. Na tohle místo nikdy nezapomenu.

15) Doporučila bys návštěvu Nového Zélandu i ostatním?

Určitě! Samozřejmě, není to pro všechny. Kromě maorský kultury, se kterou se teda málokdy setkáš, tady v podstatě žádná kultura není. Města jsou spíš jak malý vesničky, kde je 5 restaurací vedle sebe, jedna ulice a to je všechno, takže města na NZ moc nedoporučuju, ale ono je to hodně daný tím, že nemaj tu historii. Docela pěkný město je Nelson, ale to je fakt taková vesnička, a pak Kaikoura u moře. Ale pro milovníky trekingu a přírody je to vážně ráj.

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2015/2016

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
(mcr-p-a)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Janoušková Karolína	Sportovní 685, Hradec Králové - Malšovice	11201232

TÉMA ČESKY:

Trekking na Novém Zélandu jako turistický fenomén

TÉMA ANGLICKY:

Trekking in New Zealand as a Tourist Phenomenon

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Miloslava Černá, Ph.D. - KAL

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Postupovat dle metodických instrukcí vydaných institucí, kde je bakalářská práce vytvářena.
Konzultovat postup nad BP s vedoucím práce a s odborným konzultantem.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- 1) Sinclair, K.: The Oxford Illustrated History of New Zealand, Oxford University Press, Auckland, 1990
- 2) Day walks in New Zealand : 100 great tracks / text and photographs by Shaun Barnett ; maps by Roger Smith, Geographix
- 3) Ecotourism in Australia, New Zealand and the South Pacific: appropriate tourism or a new form of ecological imperialism: 3.
http://www.academia.edu/151980/Ecotourism_in_Australia_New_Zealand_and_the_South_Pacific_appropriate_tourism_or_a_new_form_of_ecological_imperialism
- 4) Lonely Planet Hiking & Tramping in New Zealand, Lonely Planet Publications, ISBN: 9781743600337
EAN: 9781743600337, 2014 by Slater, Lee; Bennett, Sarah; DuFresne, Jim
- 5) <http://www.tramping.net.nz/>

Podpis studenta:

Datum:

24.11.2015

Podpis vedoucího práce:

Datum:

15.12.2014